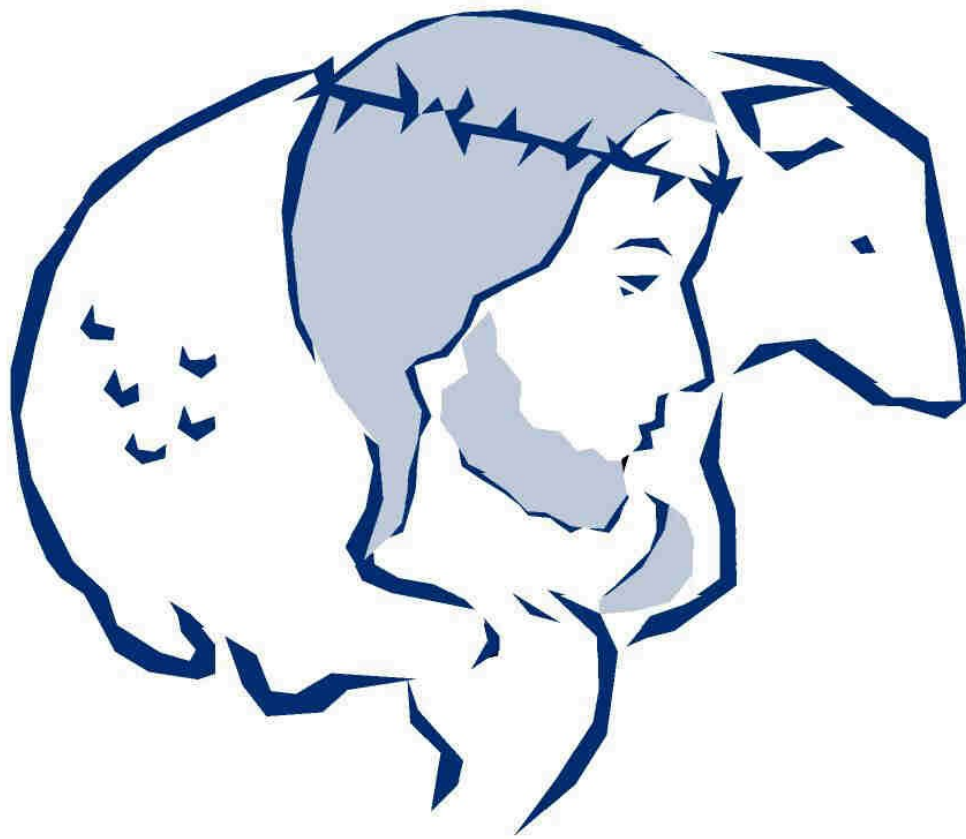

Kysymyksiä ilosanomapiireille

Mailis Janatuinen

LUUKAS

Ilosanoma Luukkaan mukaan

Huom: Helpoimmat kysymyssarjat on merkitty yhdellä asteriksilla *, melko helpot kahdella ** ja vähän vaikeammat kolmella ***.

1.	NEITSYT TULEE RASKAAKSI	Luuk. 1:26-38	***
2.	KEDON PAIMENET	Luuk. 2:8-20	**
3.	HANNA JA SIMEON	Luuk. 2:25-38	**
4.	JEESUS TEINI-IÄSSÄ	Luuk. 2:40-52	**
5.	JOHANNES KASTAJAN SANOMA	Luuk. 3:7-20	***
6.	JEESUKSEN ENSIMMÄINEN TYÖPÄIVÄ	Luuk. 4:31-37	***
7.	SUURI KALANSAALIS	Luuk. 5:1-11	**
8.	KUKA ON IKIONNELLINEN	Luuk. 6:20-26	**
9.	RAKASTA VIHOLLISTASI	Luuk. 6:27-38	**
10.	ELÄMÄSI PERUSTUS	Luuk. 6:45-49	**
11.	NAININ LESKI	Luuk. 7:11-17	*
12.	NAINEN JOKA SAI PALJON ANTEEKSI	Luuk. 7:36-50	*
13.	KYLVÄJÄ-VERTAUS	Luuk. 8:4-15	**
14.	MINÄ SEURAAAN SINUA	Luuk. 9:57-62	**
15.	NIMET KIRJOISSA	Luuk. 10:17-20	***
16.	LAUPIAS SAMARIALAINEN	Luuk. 10:25-37	**
17.	AINOA TARPEELLINEN	Luuk. 10:38-42	**
18.	KALA VAI KÄÄRME	Luuk. 11:5-13	**
19.	RIKAS HULLU	Luuk. 12:13-21	**
20.	YKSI USKOLLINEN, TOINEN USKOTON	Luuk. 12:35-48	***
21.	HEDELMÄTÖN VIIKUNAPUU	Luuk. 13:6-9	***
22.	KOUKKUSELKÄINEN NAINEN	Luuk. 13:10-17	**
23.	AHDAS OVI	Luuk. 13:22-30	***
24.	SUURET ILLALLISET	Luuk. 14:12-24	**
25.	KADONNUT LAMMAS	Luuk. 15:1-7	**
26.	KADONNUT POIKA	Luuk. 15:11-24	*
27.	TOINEN KADONNUT POIKA	Luuk. 15:25-32	**
28.	RIKAS MIES JA LASARUS	Luuk. 16:19-31	**
29.	USKO JA PARANTUMINEN	Luuk. 17:11-19	*
30.	LESKI JA TUOMARI	Luuk. 18:1-8	**
31.	KUKA ON VANHURSKAS?	Luuk. 18:9-14	**
32.	VEROKARHU PUUSSA	Luuk. 19:1-10	*
33.	VIIMEINEN VERTAUS	Luuk. 20:9-19	***

34.	LESKEN ROPO	Luuk. 21:1-4	**
35.	PIETARI KIELTÄÄ HERRANSA	Luuk. 22:31-34 ja 54-62	*
36.	PARATIISIN PORTTI AVAUTUU	Luuk. 23:32-43	*
37.	EMMAUKSEN TIELLÄ	Luuk. 24:13-35	**
38.	KAIKILLE KANSOILLE	Luuk. 24:44-53	***

1. NEITSYT TULEE RASKAAKSI Luuk. 1:26-38

Aluksi: Maria oli tässä vaiheessa alle 20-vuotias nuori tyttö. Hän oli kihloissa puuseppä Joosefin kanssa. Vanhassa testamentissa kielletään jyrkästi esiaviolliset seksisuhteet.

- Minkä käsityksen saat Marian luonteesta tämän tekstin perusteella?
  - Millaiselta vaikuttaa mielestäsi Marian jumalasuhte?
  - Kuvittele, millainen oli Marian arkipäivä pienessä Nasaretin kaupungissa, mitkä olivat sen ilot ja surut?
- Miksi Jumala valitsi nimenomaan tämän nuoren tytön Poikansa äidiksi?
  - Mieti eri syitä, miksi Maria reagoi enkelin tervehdykseen kuten jakeesta 29 näemme?
- Mitä tarkoitusta varten Jumala lähetti Gabrielin Marian luo?
  - Lukekaa jakeet 32-33. Sanokaa omin sanoin, mitä Maria sai tietää lapsesta, jonka hän synnyttäisi?
- Miten Maria, joka oli neitsyt, voi uskoa neitseestä syntymiseen jo tässä vaiheessa, kun hänellä ei vielä ollut mitään todisteita raskautensa tueksi?
  - Miksi monen meidän aikamme ihmisen mielestä on mahdotonta uskoa neitseestäsyntymiseen?
- Matteuksen evankeliumista näemme, että myös Joosefin oli aluksi mahdotonta uskoa neitseestäsyntymiseen. Jos Maria olisi tiennyt millaiset vaikeudet häntä Jeesuksen äitinä odottavat, luuletteko että hän olisi ottanut vastaan tämän kutsumuksen?
- Gabriel sanoo kahdesti, että Maria on saanut armon Jumalalta (28, 30). Armohan tarkoittaa Raamatussa syntien anteeksiantamista. Mihin Maria tarvitsi syntien anteeksisaamista?
- Ehkä sinusta joskus tuntuu, että ongelmiasi ovat liian vaikeita Jumalankin ratkaistaviksi. Lue jae 37 ja sovelta sitä ongelmiasi. Mitä tämä jae näin luettuna sinulle sanoo?
- Runsaat 30 vuotta myöhemmin Maria seisoi Poikansa ristin juurella. Mitä luulette hänen silloin ajatelleen Jumalan lupauksesta jakeissa 32-33?
- Jos Jumala tarjoaisi sinulle elämää, joka on yhtä täynnä armoa, mutta myös yhtä täynnä tuskaa kuin Marian elämä oli, mitä vastaisit hänelle?

2. KEDON PAIMENET Luuk. 2:8-20

Aluksi: Jeesuksen aikaan paimenia halveksittiin, koska he eivät kyenneet pitämään sapattia. Heitä ei esimerkiksi hyväksytty oikeuteen todistajiksi. Vanhan testamentin aikaan enkelit ilmestyivät vain sellaisille Jumalan miehille kuin Abraham, Hesekiel ja Daniel.

1. • Miettikää, millainen oli paimenien arkipäivä Juudean vuoristossa. Mitä olivat heidän ilonaiheensa, mitä surunsa?
  - Mikä oli ehkä paimenten suhde Jumalaan, jonka käskyjä he eivät pystyneet täyttämään?
2. • Betlehem on lähellä Jerusalemiä, jossa asui tuohon aikaan paljon uskonnollisia ihmisiä. Miksi ei ilmestynyt heille, vaan paimenille?
3. • Jakeessa 9 sanotaan alkutekstin mukaan, että "suuri pelko" valtasi paimenet. Mitä he pelkäsivät?
  - Mitä sinä pelkää eniten tänä päivänä? (Voit vastata joko ääneen tai hiljaa mielessäsi.)
4. • Mikä enkelin sanoissa teki paimenet iloisiksi (10-12)?
  - Kuvittele, että eteesi ilmestyisi enkeli, joka sanoisi sinulle jakeiden 10-11 sanat. Luuletko, että ne tekisivät sinut iloiseksi? Miksi, miksi ei?
5. • Mitä paimenet ehkä ajattelivat kuullessaan, että kauan kaivattu Vapahtaja nukkuikin eläinten syöttökaukalossa (12)?
  - Miltä sinusta tuntuisi, jos kuulisit, että maailman Vapahtaja nukkuu esimerkiksi tiskialtaassa?
6. • Mitä syytä enkeleillä oli iloita siinä tilanteessa, kun Jumala oli juuri syntynyt lian, kylmyyden, vihollisten ja bakteerien keskelle (13-14)?
  - Miksi maailman Vapahtajan piti syntyä tuollaisten olosuhteiden keskelle?
7. • Miksi Jumala tahtoi näyttää Poikansa jollekulle heti kun tämä oli nähnyt päivänvalon?
8. • Miten paimenet löysivät oikean navetan keskellä yötä?
  - Millä perusteella paimenet pystyivät uskomaan, että eläinten syöttökaukalossa makaava vauva todellakin oli Kristus, Herra?
9. • Mikä paimenten kertomuksessa ehkä lohdutti Mariaa ja Joosefia, joilla oli takanaan todella rankka vuorokausi?
  - Miksi Jumala ei lähettänyt enkeleitään Marian ja Joosefin luo talliin, miksi sen sijaan paimenten luo?
10. • Paimenet kertoivat näkemästään ja kuulemastaan monille ihmisille (20). Miksi silloin ei kuitenkaan syntynyt kansanliikettä, joka olisi vaeltanut lasta palvomaan?
10. • Meni 30 vuotta, ennen kuin Jeesuksesta tuli kuuluisa - useimmat paimenista olivat varmaan jo kuolleet sitä ennen. Miten paimenten elämä kuitenkin oli ehkä muuttunut tämän yhden ainoan kohtaamisen perusteella? Mitkä asiat pysyivät samana?
  - Mitä paimenet oppivat jumalasuhteestaan jouluyönä?

Ilosanoma: Enkelit lauloivat ilosta ja rauhasta jouluyönä. Niillä oli kuitenkin hintansa, joka Jeesuksen täytyi maksaa. Hän aloitti maksamisen seimessä ja päätti sen ristillä.

3. HANNA JA SIMEON Luuk. 2:25-38

Aluksi: Marian ja Joosefin köyhyys näkyy mm. siitä, että he uhrasivat vain kyyhkysparin temppelissä, vrt. 3. Moos. 12:7-8. Monet ihmiset odottivat Messiasta tuohon aikaan, mutta useimmat luulivat hänen näyttäytyvän voimassa ja kunniaissa.

- Kuvitelkaa Hannan tilannetta, kun hänen miehensä oli kuollut seitsemän avioliittovuoden jälkeen (36).
  - Miettikää eri syitä, miksi Hanna ei tahtonut mennä uudelleen naimisiin, vaikka se oli tuohon aikaan ainoa selviytymiskeino lapsettomille leskille?
  - Mikä oli Hannan elämän tarkoitus niiden 50-60 vuoden aikana, jotka hän leskenä vietti (36-37)?
- Mitä Hanna ehkä rukoili temppelissä vuodesta toiseen, yötä päivää?
  - Mitä jae 38 osoittaa Hannan uskon sisällöstä? (Mihin hän tarvitsi lunastusta?)
- Kuvitelkaa, millaista oli Simeonin elämä ennen Jeesus-lapsen kohtaamista - mitkä olivat sen ilot ja surut (25-26)?
  - Mitä Jumalan lupaus oli Simeonille merkinnyt (26)?
- Mitä vanhenevalle ihmiselle merkitsee, että hänellä on edesspäin vielä jotakin, jota hän ilolla odottaa?
  - Mitä yhteistä on keskenään "odottamisella" ja "uskolla"?
  - Mitä eroa oli sillä Messiaalla, jota Simeon odotti verrattuna siihen Messiaaseen, jota useimmat muut juutalaiset odottivat? (Ks. kohtaa "Aluksi" ja jaetta 25).
- Miten Simeon saattoi tunnistaa köyhän perheen vauvassa Herran Kristuksen?
  - Miksi muut temppelissä kävijät eivät nähneet sitä, mitä Hanna ja Simeon näkivät?
- Katsokaa tekstiä huolellisesti ja koettakaa löytää vihjeitä siitä, millaista pelastusta nämä kaksi vanhusta odottivat tulevalta Messiaalta (25,31,32,38)?
  - Mitä sinä toivot eniten Jeesukselta?
- Mitä tarvitaan siihen, että joku sanoo olevansa valmis kuolemaan (29)?
  - Sovella Simeonin sanat omaan elämääsi. Voitko sanoa samaa kuin hän sanoi jakeissa 29-30?
- Mitä uutta tietoa Maria sai lapsestaan Simeonin välityksellä (30-35)?
  - Miten miekka tuli lävistämään Marian sydämen? (Vastaus tulee tämän tekstin ulkopuolelta.)
- Hanna ja Simeon eivät ilmeisesti nähneet koskaan enää Jeesusta. Miten tämä kohtaaminen muutti heidän elämänsä? Mikä ei muuttunut?
- Mikä tehtävä näillä vanhuksilla oli elämänsä loppuun asti?
  - (Meidän päivinämme monet ovat kiinnostuneita profetian lahjasta. Miksi Hannaa kutsuttiin naisprofeetaksi? Ks. jae 36.)

Ilosanoma: Jos olet nähnyt Jeesuksen Raamatun sanassa, niin voit sanoa kuten Simeon: "Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi..."

4. JEESUS TEINI-IÄSSÄ Luuk. 2:40-52

Aluksi: Juutalaiset pojat tulevat uskonnollisesti täysi-ikäisiksi 13-vuotiaana. Jeesuksella oli neljä veljeä ja vähintään kaksi sisarta (Mark. 13:55-56). Hänen isänsä oli puuseppä, ja opetti vanhimmalle pojalleen oman ammattinsa. Temppleri oli ainoa paikka, missä juutalaisten oli lupa uhrata Jumalalle syntiensä sovituksiksi. Jumala oli luvannut, että hän olisi aina läsnä tempelissään.

1. • Mitä luulette jokavuotisen pääsiäismatkan merkinneen Marialle, joka joutui pitämään huolta aina kasvavasta lapsilaumasta?
  - Millaisia valmisteluja Marian piti tehdä tätä parin- kolmen viikon pituista matkaa varten?
2. • Kuvitelkaa Jeesus-pojan jokapäiväistä elämää monilapsisen perheen vanhimpana veljenä.
  - Mitä Jeesus-pojalle merkitsi, että hän sai lähteä - ehkä ensimmäistä kertaa - yhdessä vanhempiansa kanssa Jerusalemiin?
3. • Miksi Jeesus ei kertonut vanhemmilleen edeltäkäsien, ettei hän aikonut lähteä muun seurueen kanssa kotiin?
  - Miksi Jeesus tahtoi mennä nimenomaan temppeleihin?
4. • Mitä jakeet 46-47 osoittavat meille Jeesuksesta?
  - Mikä oli tämän 12-vuotiaan pojan ylin mielenkiinnon kohde?
5. • Miksi Jeesus ihmetteli sitä, etteivät hänen vanhempansa tienneet, missä hän oli?
6. • Miksi Jeesus tahtoi kohdata Taivaallisen Isänsä nimenomaan tempelissä, ei missä tahansa?
7. • Mitä jae 48 osoittaa meille Mariasta?
  - Mitä Marian olisi pitänyt tehdä, kun hän tajusi kadottaneensa poikansa näkyvistään?
8. • Miltä luulette Mariasta ja Joosefista tuntuneen, kun he kuulivat poikansa vastauksen jakeessa 49?
  - Mitä Jeesus tahtoi opettaa vanhemmilleen tämän tapauksen kautta?
9. • Missä tapauksessa meillä on tämän tekstin mukaan oikeus haavoittaa vanhempiamme?
  - Mikä tämän tekstin mukaan on Jumalan tahto teini-ikäisen nuoren suhteen?
  - Miten meidän tämän tekstin mukaan pitäisi kohdella teini-ikäisiä lapsiamme?
10. • Millainen oli Jeesuksen suhde vanhempiinsa ja muihin ihmisiin niiden 18 vuoden aikana, jotka hän vielä eli kotonaan ennen julkisen toimintansa alkamista (51-52)?

Ilosanoma: Syy, miksi Jeesus rakasti temppeleitä, kerrotaan Joh. 2:19-21. Vetäjä lukee jakeet.

5. JOHANNES KASTAJAN SANOMA Luuk. 3:7-20

Aluksi: Johanneksen vanhemmat olivat vanhoja hänen syntyessään, joten he olivat varmasti jo kuolleet. Hänellä ei ollut sisaruksia, eikä hän ollut naimisissa. Johannes eli yksin autiomaassa.

- Millainen ihminen Johanneksesta olisi saattanut tulla, jos hän olisi aina elänyt ystävien ympäröimänä?
  - Muistele niitä aikoja, kun olet ollut yksin. Mitä positiivisia asioita yksinäisyys on tuonut elämääsi?
- Johannes kutsui kuulijoitaan "käärmeen sikiöiksi" (7). Miksi hänestä kuitenkin tuli suosittu, jopa suosituimpi kuin Jeesuksesta?
- Mitä asioita Johanneksen saarnasta (7-14) meidän pitäisi soveltaa omaan yhteiskuntaamme?
  - Mitkä asiat Johanneksen saarnassa sattuvat sinun omaantuntoosi?
  - Miltä maailma näyttäisi tänään, jos kaikki eläisivät, kuten Johannes tässä opettaa?
- Vertaa Johanneksen saarnaa niihin puheisiin, joita sinä yleensä kuulet kristillisissä tilaisuuksissa. Mikä on ero?
  - Mitä tapahtuisi, jos joku alkaisi saarnata samalla tavalla kuin Johannes sinun seurakunnassasi/järjestössäsi?
- Jakeissa 4-6 sanotaan, että Johanneksen tehtävä oli valmistaa ihmisten sydämeen tietä Messiaalle. Millä tavalla ankara lain julistus - jollaista Johanneskin julisti - valmistaa Jeesukselle tietä sydämiimme?
  - Mitä olisi tapahtunut, jos Johannes olisikin julistanut näin: "Jumala ymmärtää heikkoutenne ja hyväksyy teidät sellaisina kuin olette"?
- Mikä oli Johanneksen suhde tulevaan Messiaaseen (15-17)?
  - Miksi Johannes ei käyttänyt kansansuosiotaan omaksi hyödykseen?
- Johannes nuhteli kuningas Herodesta hänen yksityiselämänsä synneistä (19-20). Miksi hän meni sekaantumaan kuninkaan seksuaalielämään?
  - Missä tilanteessa meidän pitäisi nuhdella toisia ihmisiä heidän seksuaalielämänsä synneistä?
- Johannes oli vain 30-vuotias, kun hänet teloitettiin vankilassa. Mikä oli mielestänne hänen lyhyen elämänsä tarkoitus?
  - Mikä oli ehkä tämän profeetan elämän suurin onni?
- Jeesuskin oli niiden joukossa, jotka kuulivat Johanneksen saarnan. Hän oli "puu joka teki hyvää hedelmää". Miksi hänet sitten "kaadettiin ja heitettiin tuleen" aivan kuin hän olisi ollut hedelmätön puu (9)?

Ilosanoma: Johannes Kastajan sanoma oli etupäässä lain julistusta, joka sai kuulijoissa aikaan pahan omantunnon. Mutta Johannes sanoi myös sen, mitä Messias tekisi meidän synneillemme: "Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!" (Joh. 1:29)

6. JEESUKSEN ENSIMMÄINEN TYÖPÄIVÄ Luuk. 4:31-37

Aluksi: Saastaisen hengen vallassa ollut mies oli riivattu. Riivaustila ei ole mielisairautta, se on yksinkertaisesti sitä, että ihmisen sydämeen menee asumaan paha henki, aivan kuin uskovan sydämessä asuu Pyhä Henki. Saastainen henki menee ihmiseen yleensä epäjumalanpalveluksen, noitien, ennustajien, henkiparantajien, tietynlaisen rock-musiikin yms. kautta. Riivattu saa silloin tällöin "kohtauksen", jonka aikana hän huutaa epäinhimillisellä äänellä ja hänellä on seitsemän miehen voimat.

- Uskotko sinä Saatanan ja pahojen henkien olemassaoloon?
  - Kerro lyhyesti "henkimailman juttu", jos olet sellaisen toisilta kuullut tai itse kokenut.
  - Miksi ihmiset pelkäävät pimeää, kummituksia, henkiä ja epäjumalia?
  - Millä tavalla ihmiset meidän aikanamme joutuvat pahojen henkien ja Saatanan kanssa tekemisiin?
- Millaista riivatun elämä oli ollut - miettikää hänen perhe-elämäänsä ja muita ihmissuhteitaan?
  - Jeesus vietti vasta ensimmäistä sapattiaan Kapernaumissa, joten kukaan ei vielä tullut synagogaan hänen takiaan. Miksi riivattu siis tuli jumalanpalvelukseen, vaikka tiesi, että saattaisi saada riivauskohtauksen kaikkien ihmisten edessä?
- Miksi riivaajahenget usein alkoivat huutaa Jeesuksen läheisyydessä?
  - Sano omin sanoin, mitä paha henki tiesi Jeesuksesta (34).
  - Oliko pahan hengen tieto oikeaa vai väärää (34)?
- Miksi Jeesus ei puhunut miehelle, vaan pahalle hengelle?
  - Miksi Jeesus ei vastannut pahan hengen kysymykseen (34-35)?
- Miksi Jeesus auttoi riivattua miestä, vaikka tämä ei sitä häneltä pyytänyt?
  - Ehkä olet kuullut juttuja pahojen henkien ulosajamisesta. Miten Jeesuksen toimintatapa eroaa kuulemistasi tapauksista?
- Mitä ihmiset erityisesti ihmettelivät Jeesuksen kohdalla (32, 36)?
  - Miten Jeesuksen sanat eroavat tavallisen ihmisen sanoista?
  - Mihin ongelmaasi tai ketä läheistäsi varten tarvitsisit tänä päivänä Jeesuksen voimallista sanaa? (Tähän kysymykseen voit vastata myös hiljaa mielessäsi.)
- Mitä sinun tämän tekstin mukaan pitäisi sanoa ihmiselle, joka pelkää pimeää, henkiä, kummituksia, epäjumalia ja Saatanan voimaa?
  - Missä määrin kristillinen kirkko meidän maassamme mielestäsi auttaa niitä, jotka ovat henkimailman sitomia?
- Miksi Jeesus aloitti julkisen toimintansa nimenomaan tällä voimateolla?
- Mikä ero on sillä, että joku lankeaa syntiin tai että hän joutuu riivaustilaan?
- (Viimeisten kysymysten vastaukset tämän tekstin ulkopuolelta.) Miten Jeesus oli saanut vallan käskeä saastaisia henkiä?
  - Millä tavalla Jeesus tulisi tuhoamaan Saatanan ja pahat henget (34)?
  - Miksi Jeesus, jolla oli valta käskeä saastaisia henkiä ja tuhota ne, joutui itse ristillä niiden tuhoamaksi?

7. SUURI KALANSAALIS Luuk. 5:1-11

Aluksi: Pietarilla oli anoppi (4:38-39), mikä merkitsee, että hänellä oli myös vaimo ja lapsia. Pietari oli kalastaja - jollei hän saanut kalaa, ei hän voinut elättää perhettään. Genesaretin järvellä kalastetaan öiseen aikaan ja matalassa vedessä, ei kirkkaalla päivänvalolla ja syvässä vedessä.

- Jos joku teistä on tehnyt töitä yövuorossa, kertokoon hän toisille, miltä yleensä yövuoron jälkeisenä aamuna tuntuu.
  - Kuvitelkaa, mitä Pietari mietiskeli pestessään verkkojaan epäonnistuneen kalastusretken jälkeen (2)?
- Miksi Jeesus tahtoi opettaa ihmisiä veneestä käsin (3)?
  - Miettikää eri syitä, miksi hän valitsi juuri Pietarin veneen "saarnatuolikseen"?
- Pietari oli päässyt juuri pesemästä verkkojaan. Sitä paitsi hän oli kalastuksen asiantuntija, mitä Jeesus ei ollut. Mikä sai hänet tottelemaan Jeesuksen käskyä, vaikka hän samalla oli vaarassa tulla nolatuksi muiden kalastajien silmien edessä (4-5)?
  - Mitä luulette, uskoiko Pietari tässä vaiheessa saavansa kalaa vai eikö uskonut?
- Jos Jeesus pyytäisi sinua tekemään jotakin, joka mielestäsi olisi aivan mahdotonta, mitä vastaisit hänelle?
- Muutama vuosi sitten löytyi Genesaretin järven mudasta ajanlaskumme alkuun sijoittuva vene. Se oli noin 8 m pitkä ja yli 2 m leveä. Kuinka monta kilonpainoista kalaa mahtuu arviolta tuollaiseen veneeseen (7b)?
  - Mitä luulette kaikelle tälle kalamäärälle myöhemmin tapahtuneen?
- Mikä outoa on siinä tavassa, miten Pietari reagoi tähän ihmeeseen?
  - Mitä syntejä Pietari ehkä tarkoitti sanoessaan jakeen 8 sanat?
- Mitä Pietari oppi Jeesuksen persoonasta tämän ihmeen kautta? Katso miten hän puhuttelee tätä jakeissa 5 ja 8.
  - Mikä sai Pietarin tuntemaan pelkoa tässä tilanteessa?
- Miksi Jeesus sanoi jakeen 10 sanat vasta Pietarin tunnustuksen jälkeen?
  - Mitä kalastajalla ja evankeliumin julistajalla on yhteistä?
- Mitä takeita Pietarilla oli, ettei hänen perheensä näkisi nälkää hänen lähdettyään seuraamaan Jeesusta?
  - Mitä takeita sinulla on, ettei perheesi joudu kärsimään, jos seuraat Jeesusta minne hän vain käskee sinun mennä?

Ilosanoma: Simon oli oikeassa sanoessaan, ettei syntinen saa lähestyä pyhää Jumalaa. Sanotaanhan VT:ssä, että syntinen kuolee Jumalan läheisyydessä. Juuri siksi Jeesuksen itsensä pitikin kokea se tilanne, mitä Pietari oli pelännyt: Jumala hylkäsi hänet hänen kuollessaan - meidän sijastamme.

8. KUKA ON IKIONNELLINEN Luuk. 6:20-26

Aluksi: Sana autuas tarkoittaa kreikaksi "ikionnellista". Tekstimme "rikkaat" ovat niitä, jotka ovat saaneet elämässään kaiken mitä halusivatkin: rahaa, rakkautta ja terveyttä. "Köyhät" taas ovat niitä, joilla ei koskaan ollutkaan näitä elämän hyvyksiä, tai jotka jo olivat ne menettäneet. (Huomatkaa, ettei Jeesus puhu tässä tekstissä "hengessä köyhistä".)

- Mikä tämän tekstin mukaan on ihmisen todellinen onni?
  - Mikä tämän tekstin mukaan on ihmisen todellinen onnettomuus?
- Mikä Jeesuksen mukaan on köyhyyden hyvä puoli? (Ks. kohtaa "Aluksi".)
  - Mikä Jeesuksen mukaan on rikkaana olemisen paha puoli? (Ks. kohtaa "Aluksi".)
  - Kumpaan näistä kahdesta ryhmästä sinä katsot kuuluvasi? (Voit vastata myös hiljaa mielessäsi.)
- Miljoonat ihmiset maailmassa näkevät nälkää, koska heillä ei ole ruokaa. Miten Jeesus voi kutsua joitakin heistä ikionnellisiksi?
  - Monet ihmiset meidän yhteiskunnassamme elävät rakkauden ja arvonannon nälässä. Miten Jeesus voi kutsua joitakin heistä ikionnellisiksi?
- Muistele tilannetta, joka sai sinut itkemään lähiaikoina. Miltä sinusta olisi tuntunut, jos Jeesus olisi silloin seissyt vierelläsi ja sanonut: "Autuas sinä, joka siinä itket"?
  - Kuvittele ihmistä, joka ei koskaan itke. Miksi häntä on vaikea kutsua ikionnelliseksi?
- Millä perusteella Jeesus voi väittää, että hänen itkevät opetuslapsensa ovat onnellisessa asemassa?
  - Ovatko opetuslapset onnellisia jo itkiessään vai vasta sitten, kun he saavat nauraa? Perustele vastauksesi.
- Mitä vikaa on rikkaudessa, tarpeiden tyydytyksessä, naurussa ja kehuissa?
  - Milloin tulee se aika, kun rikkaat, kylläiset, nauravat ja hyvämaineiset ihmiset joutuvat itkemään?
- Miksi niitä vihataan, jotka sanovat totuuden, ja vääriä profeettoja taas kehuaan (22,26)?
  - Luuletteko, että todellakin on olemassa ihmisiä, jotka iloitsevat ja hyppivät riemusta, kun heitä haukutaan ja vainotaan (23)? Jos on, niin mikä saa heidät toimimaan tuolla tavalla?
- Mitä köyhillä, nälkäisillä, itkevillä ja haukutuilla on sellaista, mitä rikkailla jne. ei ole?
- Miksi Jeesus kutsuu ikionnellisiksi vain opetuslapsiaan, ei kaikkia maailman kärsiviä (20)?
- Nyt sovellamme nämä jakeet Jeesuksen omaan elämään. Oliko Vapahtaja ikionnellinen riippuessaan ristillä? Miksi, miksi ei?
  - Miksi Jumala ei tarjonnut mitään lohdutusta kärsivälle Jeesukselle?

9. RAKASTA VIHOLLISTASI Luuk. 6:27-38

Aluksi: Kun luet tätä tekstiä, mieti missä määrin pystyit menneellä viikolla sen elämänohjeita toteuttamaan omassa arjessasi.

- Useimmat ihmiset lienevät yhtä mieltä siitä, että olisi parempi, jos kaikki eläisivät niin kuin Jeesus tässä opettaa. Miksi näiden käskyjen noudattaminen on sitten niin kovin vaikeaa?
  - Olisiko mielestäsi helpompaa totella Jeesusta, jos hän olisi sanonut yksinkertaisesti: "Ole ystävällinen vihamiehellesi!"
- Kuvittelepa, että todella alkaisit elää näiden käskyjen mukaan kotonasi, koulussasi tai työpaikallasi. Millä tavalla luulisit kotisi/koulusi/työpaikkasi ilmapiirin muuttuvan?
  - Luuletko, että suhteesi vaikeaan lähimmäiseesi muuttuisi, jos alkaisit rukoilla hänen puolestaan (28b)?
- Jeesus itse noudatti näitä käskyjä viimeisen päälle. Miksi hänellä kuitenkin oli paljon vihamiehiä?
- Mitä pahaa viha tekee vihaajalle itselleen?
- Mikä on suurin ero niiden "Korkeimman lasten" ja "syntisten" välillä, joista nämä jakeet puhuvat?
  - Missä suhteessa sinä itse toimit kuten Korkeimman lapset, missä suhteessa kuten syntiset?
- Mikä on niiden erehdys, jotka aina valittavat, etteivät toiset ota heitä tarpeeksi huomioon (36-38)?
  - Millaiset ihmiset tarvitsevat ehdotonta rakkautta eniten?
- Jae 35 kuvaa Jeesuksen rakkautta meitä kohtaan, olimmepa sitten vaikka hänen vihollisiaankin. Lue tämä jae vielä kerran ja vastaa seuraavaan kysymykseen: Onko mielestäsi tällaiseen ehdottomaan rakkauteen helppo vai vaikea uskoa?
- Suuri palkka luvataan niille, jotka pitävät nämä käskyt (35). Jeesus piti, mutta palkan sijasta hän saikin osakseen ristinpuun. Miksi?
- Miten voisimme oppia rakastamaan vihollisiamme?
  - Miten niistä voi tulla Korkeimman lapsia, jotka eivät pysty rakastamaan vihollisiaan, vaikka miten yrittäisivät?

Ilosanoma: Sanan varsinaisessa merkityksessä vain Jeesus oli Korkeimman lapsi/Poika. Hän rakasti vihollisiaan ja rukoili heidän puolestaan hamaan katkeraan loppuun asti. Hän ei kuitenkaan ottanut itselleen sitä suurta palkkaa, mikä hänelle olisi kuulunut, vaan antoi sen muille - jokaiselle joka pyytää Jumalalta anteeksi sitä, ettei ole pystynyt näitä käskyjä noudattamaan.

10. ELÄMÄSI PERUSTUS Luuk. 6:45-49

1. • Ketä Jeesus kuvaa jakeessa 45?
2. • Koeta keksiä mahdollisimman monta yhtäläisyyttä talon ja ihmiselämän välillä.
  - Miksi monet ihmiset pitävät talon/elämän julkisivua tärkeämpänä kuin sen perustusta?
3. • Millaisista asioista ihmiset koettavat tehdä elämänsä perustusta?
  - Miksi useimmat ihmiset rakentavat elämäänsä "kaivamatta syvälle"?
4. • Mitä Jeesus tarkoittaa "tulvalla", joka iskee jokaiseen ihmiselämään?
  - Miten luulet selviäväsi tilanteesta, jos se katastrofi (tulva), jota nyt pelkää, todella iskee elämääsi?
5. • Tämän vertauksen mukaan "tulva" iskee kristittyjen elämään yhtä todennäköisesti kuin kaikkien muidenkin. Miksi kristittyjä ei säästetä tältä kohtalolta?
6. • Muistele aikaa, jolloin jokin onnettomuus sinun elämääsi koetteli. Mihin silloin turvauduit?
  - Jos Jeesuksen sanat ovat auttaneet sinua elämäsi vaikeuksissa, kerro siitä toisille.
7. • Mitä Jeesus tarkoittaa ihmisellä, jonka talo sortuu? (Mitä hänelle tapahtuu katastrofin jälkeen?)
8. • Mikä voisi olla syynä siihen, että joku kuulee Jeesuksen sanat, mutta toimi niiden mukaan?
  - Miksi yksi pyrkii toteuttamaan Jeesuksen sanoja käytännössä, toinen ei?
  - Kumpaan näistä kahdesta ryhmästä sinä kuulut? (Voit vastata myös hiljaa mielessäsi.)
9. • Jeesuksen sanojen toteuttaminen tarkoittaa mm. sitä, mitä opiskelimme viime viikolla: vihollisen rakastamista. Voitko sanoa, että tämä Jeesuksen käsky olisi elämäsi perustuksena?
10. • Sanalla "kallio" on toinenkin merkitys Raamatussa. Paavali sanoo 1. Kor. 10:4:ssä: "Tämä kallio oli Kristus." Mikä on ero sen välillä, että koetat rakentaa elämäsi Jeesuksen käskyjen (eli lain) varaan, tai että rakennat sen hänen itsensä (eli evankeliumin) varaan?
11. • Jeesus itse täytti kaikki käskyt. Miksi sitten "tulva" tuhosi hänen elämänsä?

11. NAININ LESKI Luuk. 7:11-17

Aluksi: Ihmiset kutsuvat Jeesusta suureksi profeetaksi, koska he muistavat, miten kaksi VT:n suurta profeettaa, Elia ja Elisa, herättivät kuolleista perheen ainoan pojan (16).

- Mieti mahdollisimman monta syytä, miksi tämän nuoren pojan hautajaisiin tuli niin paljon väkeä (12)?
- Leskellä oli vain yksi poika aikana, jolloin kaikki halusivat paljon lapsia. Miettikää, millaista kolmihenkisen perheen elämä oli ollut silloin, kun kaikki olivat vielä elossa.
  - Mikä vaimosta oli ehkä tuntunut kaikkein pahimmalta silloin, kun hänen miehensä kuoli?
- Mitä taloudellisia ja psyykkisiä ongelmia voi syntyä silloin, kun äiti kasvattaa yksin ainoaa poikaansa?
  - Miten kasvava nuori mies yleensä kokee äitinsä (ylettömän?) huolehtimisen?
- Mitä luulette leskiäidin ajatelleen Jumalasta silloin, kun hän kulki poikansa arkun perässä hautausmaalle?
- Pojan kuoleman hetkellä Jeesus oli vielä Kapernaumissa 40 kilometrin päässä (7:1). Hautajaiset pidettiin yleensä viimeistään kuolinpäivää seuraavana päivänä. Miksi Jeesus tahtoi välttämättä tavoittaa tämän hautauskulkueen, vaikka se merkitsikin, että hänen piti kulkea kiireen vilkkaa tuo pitkä matka?
  - Miksi Jeesus tahtoi auttaa leskeä, joka ei ollut pyytänyt häneltä apua?
- Millaisissa tilanteissa sinusta on tuntunut, ettei Jeesuksen apu voi mitenkään ehtiä ajoissa?
  - Miten voisimme saada sen varmuuden, että Jeesuksen apu ei tule koskaan liian myöhään?
- Miksi Jeesus sanoi itkevälle äidille: "Älä itke!"
  - Jeesus sanoo sinullekin tässä raamattupiirissä: "Älä itke!" Mitä hänen sanansa sinun tilanteessasi tarkoittavat?
- Millä tavalla Jeesus herätti kuolleen pojan henkiin?
- Mitä Luukas tarkoittaa sanoessaan: "Jeesus antoi hänet takaisin äidille" (15)?
  - Miten luulette tämän tapauksen muuttaneen äidin ja pojan välejä?
- Myös Taivaallinen Isä joutui kerran katselemaan, miten hänen ainokaista Poikaansa kannettiin hautaan. Mitä luulet, kumman tuska oli siinä tilanteessa suurempi: lesken vai Jumalan?
  - Perustelee vastauksesi?
  - Jakeessa 16 sanotaan: "Jumala on tullut kansansa avuksi." Miksi hän ei sitten tullut Poikansa avuksi, kun tämä teki kuolemaa?

12. NAINEN JOKA SAI PALJON ANTEEKSI Luuk. 7:36-50

Aluksi: Juutalaisessa kulttuurissa oli tuohon aikaan suuri häpeä, jos nainen paljasti hiuksensa julkisesti. Jakeet 44-46 kuvaavat, miten kunnioitettu vieras yleensä toivotettiin tervetulleeksi.

1. ● Miksi fariseus Simon ei pessyt eikä pesettänyt palvelijoillaan Jeesuksen jalkoja, vaikka oli kutsunut hänet kotiinsa (36, 44-46)?
  - Mitä tarkoitusta varten luulette Simonin yleensä kutsuneen Jeesuksen kotiinsa?
2. ● Kaikki paikalla olijat tunsivat naisen, koska hän oli kaupungin ilotyttö (37)? Miettikää, millaista tämän naisen elämä oli ollut, kun hän oli vielä lapsi ja nuori. Mikä oli ehkä tehnyt hänestä prostituoidun?
  - Minkä verran luulette tämän naisen tienneen oikeasta rakkaudesta?
3. ● Alabasteripullo täynnä tuoksuöljyä oli melko arvokas. Miettikää eri syitä, mitä tarkoitusta varten nainen oli nuo rahat säästänyt ja pullon ostanut?
4. ● Miksi tämä ilotyttö tahtoi tavata Jeesuksen ja juuri sinä päivänä - täytyihän hänen tietää, ettei hän saisi osakseen lämmintä vastaanottoa fariseuksen talossa?
  - Mikä sai naisen toivomaan, ettei Jeesus torjuisi hänen lähestymisyrittystään?
5. ● Miksi nainen tahtoi koskettaa Jeesusta?
  - Mitä tapahtuu, kun inhoammamme ihminen tai eläin koskettaa meitä?
  - Mitä tapahtui, kun nainen kosketti Jeesusta?
6. ● Mistä syystä nainen itki niin paljon, että Jeesuksen jalat kastuivat?
  - Nainen ei sanonut mitään koko episodin aikana, mutta mitä hänen käyttöksensä sanoi?
7. ● Jakeissa 41-42 Jeesus kertoo pienen vertauksen rahanlainaajasta. Siinä hän vertaa syntiä velkaan. 500 denaaria vastaa puolentoista vuoden palkkaa ja 50 denaaria puolentoista kuukauden. Mitä Vapahtaja tahtoi opettaa Simonille tämän vertauksen kautta?
  - Mitkä olivat ne Simonin synnit, jotka Jeesus tahtoi hänelle tämän vertauksen kautta osoittaa?
8. ● Mikä tuli naisen elämässä ensin: hänen uskonsa Jeesukseen vai hänen rakkautensa tätä kohtaan? Perustele tekstillä!
  - Jos sinä olet joskus tuntenut rakastavasi Jeesusta sydämesi pohjasta, niin millaisessa tilanteessa se tapahtui?
9. ● Mitä tapahtui sille syntivelalle, jonka nainen oli velkaa Jumalalle?
  - Mitä tapahtui sille syntivelalle, jonka Simon oli velkaa Jumalalle?
10. ● Jeesus tuntee kaikki sinun syntisi ja kaikesta huolimatta hän sanoo sinullekin jakeiden 48 ja 50 sanat. Mitä sinä vastaat hänelle?

13. KYLVÄJÄ-VERTAUS Luuk. 8:4-15

Aluksi: Kylväjä-vertaus oli Jeesuksen ensimmäinen vertaus ja samalla eräänlainen toimintasuunnitelma hänen kolme vuotta kestävästä julkisista toimintaansa varten.

- Miksi Jeesus vertasi Jumalan sanaa nimenomaan siemeneen? Etsi mahdollisimman monta yhtäläisyyttä näiden kahden väliltä.
  - Mitä Jeesus tahtoi sanoa tulevasta toiminnastaan tämän vertauksen kautta?
- Millä eri tavoilla Saatana pyrkii tempaamaan sanan siemenen pois sydämestämme (5, 12)?
  - Miten voisimme estää, ettei meille tapahtuisi se, mikä jakeessa 12 kuvataan?
- Katso jakeita 6 ja 13. Millaiset koetukset voivat saada aikaan sen, että kristitty luopuu uskostaan?
  - Mikä oli ehkä jakeen 13 ihmisten perimmäinen ilon aihe?
  - Millaista kristittyä Jeesus kuvaa sanomalla, ettei hänellä ole "juurta"?
- Miten "elämän huolet, rikkaus ja nautinto" saattavat tukahduttaa sydämeemme kylvetyn Sanan (7, 14)?
  - Miksi hyvinvointi näyttää olevan kristityille vaarallisempaa kuin köyhyys?
  - Mitä meidän pitäisi tehdä, jos huomaamme, että huolet ja rikkauten & nautinnon tavoittelu ovat vähä vähältä erottamassa meitä Jumalasta?
- Miten huonosta maaperästä tulee hyvää maata (8, 15)?
  - Mitkä ovat hedelmän kantamisen ehdot kristityn elämässä?
- Mikä näistä neljästä maaperästä sopii kuvaamaan sinun sydäntäsi kaikkein parhaiten? (Voit vastata myös hiljaa mielessäsi?)
- Mitä Jeesus tarkoittaa satakertaisella sadolla (8)?
  - Miksi monet kristityt odottavat hedelmän kasvavan elämäänsä pikavauhtia?
- Mitä tämä vertaus opettaa meille evankelioimistyöstä?
  - Mitä tämä vertaus opettaa meille "voimaevankelioimisesta"? (Jollette tunne tätä termiä, siirtykää seuraavaan kysymykseen.)
- Jeesus sanoo itsekin olevansa Jumalan Sana (vrt. Joh. 1:1). Mitä yhteistä on Jeesuksella ja siemenellä?

Ilosanoma: Viimeisenä iltanaan Jeesus sanoi näin: "Hetki on tullut: Ihmisen Poika kirkastetaan. Totisesti, totisesti: jos vehnänjyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan hedelmän... Näillä sanoilla Jeesus ilmaisi, millainen tulisi olemaan hänen kuolemansa" (Joh. 12:23-33). Vertauksemme "siemen" tarkoittaa siis pohjimmiltaan "sanaa rististä".

14. MINÄ SEURAAAN SINUA Luuk. 9:57-62

- Tekstissämme esiintyy kolme henkilöä, jotka laskevat Jeesuksen seuraamisen kustannuksia. Missä tilanteessa sinä olet niitä laskenut?
- Miksi Jeesus ei sanonut ensimmäiselle miehelle lyhyesti ja yksiselitteisesti: "Tervetuloa mukaan!" (57-58)?
  - Mitä Jeesus tahtoi tälle miehelle sanoa jakeella 58?
- Miten suhtautuisit Jeesuksen seuraamiseen, jos ainoa asia, mikä sinulle luvattaisiin, olisi jakeessa 58 kuvattu elämä?
  - Miksi Jeesuksen itsensä piti elää jakeessa 58 kuvatulla tavalla, vaikka hän oli Jumalan Poika?
- Mikä oli seuraavan miehen arvoasteikko (59-60)?
  - Vertaa tämän miehen arvoasteikkoa omaasi.
  - Millaiseen ratkaisuun toivoisit lastesi päätyvän vastaavassa tilanteessa?
- Miten läheisen ihmisen kuolema voi sitoa meitä niin, että se estää meitä seuraamasta Jeesuksen kutsua?
- Minkä luulette olleen varsinaisen syyn siihen, että kolmas mies tahtoi käydä kotonaan vielä kerran (61-62)?
  - Miksi Jeesus ei sallinut miehelle sitä pientä lohdutusta, jonka kotona käyminen olisi hänelle tuonut?
- Millainen oli ehkä näiden kolmen miehen loppuelämä, jos he kieltäytyivät seuraamasta Jeesusta? Entä jos he kaikesta huolimatta päättivät seurata Jeesusta ja julistaa Jumalan valtakuntaa?
- Monissa kulttuureissa, esimerkiksi Jeesuksen omassa kulttuurissa, vanhemmista huolehtimista pidettiin pojan tärkeimpänä velvollisuutena. Miksi Jeesus jätti tuossa tilanteessa kulttuurinsa vaatimukset täysin vaille huomiota?
  - Jeesus opetti myös vanhempien kunnioittamisen tärkeyttä. Miten neljäs käsky voidaan sovittaa yhteen niiden vaatimusten kanssa, jotka hän tekstissämme esittää?
- Luuletteko, että meidän aikanamme puhutaan nuorille Jeesuksen seuraamisen vaikeuksista samalla tavalla kuin Jeesus itse puhui?
- Mitä sinun pitää tehdä, jos huomaat, ettet ole "sopiva Jumalan valtakuntaan"?

Ilosanoma: Näitä sanoja puhuessaan Jeesus oli jo matkalla Jerusalemiin. Auraan tartuttuaan hän ei katsonut kertaakaan taakseen, vaan kulki päättäväisesti kohti kovaa kuolemaansa. Hän oli sopiva Jumalan valtakuntaan - ehkä ainoa todella sopiva - mutta hän ansaitsi pääsyn tuohon valtakuntaan myös meille, jotka emme sitä ole.

15. NIMET KIRJOISSA Luuk. 10:17-20

Aluksi: Lukekaa ensin jakeet 1 ja 9. Tekstimme puhuu Galilean herätyksen käännekohdasta: tällä hetkellä ratkaistaan sen painopiste. Koskien kysymystä 9, katso 1. Moos. 3:15.

1. • Kuvitelkaa, mitä tapahtuisi meidän kirkossamme, jos sen työntekijöillä olisi sama voima kuin näillä 72:llä opetuslapsella?
  - Miksi opetuslapset raportoivat vain yhdestä tehtävänsä osa-alueesta Jeesukselle?
2. • Miksi ihmiset yleensä iloitsevat vallasta ja voimasta, jos heillä sellaista on?
  - Miksi Jeesus ei näyttänyt iloitsevan työn menestyksestä yhdessä opetuslastensa kanssa?
3. • Miten eroavat toisistaan ilo Jumalan valtakunnan työstä ja ilo taivaan kirjaan kirjoitetusta nimestä?
  - Miksi on paljon helpompaa iloita maan päällä olevasta asiasta kuin taivaassa olevasta asiasta?
4. • Mitä sellainen opetuslapsi julistaa, jonka ilonaihe on henkien alamaisuus?
  - Mitä sellainen opetuslapsi julistaa, jonka ilonaihe on taivaaseen kirjoitettu nimi?
5. • Mitä pitäisi tapahtua, että oppisimme iloitsemaan taivaaseen kirjoitetusta nimestä?
  - Miten Jumala on siirtänyt sinun ilonaiheitasi maan päältä taivaaseen?
6. • Miten ja milloin meidän nimemme kirjoitetaan/on kirjoitettu taivaan kirjaan?
7. • Milloin olet viimeksi nähnyt tai kuullut puhuttavan sellaisista asioista, joista jae 19 kertoo?
  - Missä tapauksessa uskaltaisit mennä polkemaan käärmeen tai skorpionin päälle?
8. • Miksi Saatana ei voi millään tavoin vahingoittaa Jeesuksen omia (19)?
  - Millaisten asioiden pelkää vahingoittavan itseäsi ja rakkaitasi?
  - Millaisia asioita meidän ei tämän tekstin mukaan tarvitse pelätä?
  - Millaisia asioita meidän tulee tämän tekstin mukaan pelätä?
9. • Missä mielessä piti paikkansa se, ettei mikään vihollisen voima voinut opetuslapsia vahingoittaa, vaikka useimmat heistä kuolivatkin marttyyrikuoleman?
  - Miksi se vanha käärme (paholainen) sai iskeä myrkyhampaansa Jeesuksen kantapäähän ristillä? Ks. myös 1. Moos. 3:15.
10. • Mitä sanottavaa tällä tekstillä on meidän palvelustyöstämme Jumalan valtakunnassa?
  - Mitä tämä teksti sanoo voimaevankelioimisesta? (Jollette tunne tätä termiä, jättäkää kysymys käsittelemättä.)

Ilosanoma: Raamatusta kerrotaan myös niistä, joiden nimeä ei ole kirjoitettu taivaan kirjaan: "Jokainen, jonka nimeä ei löytynyt elämän kirjasta, heitettiin tuliseen järveen (=helvettiin)" (Ilm. 20:15). Jeesus ei tahtonut meille tapahtuvan sitä onnettomuutta, siksi hän rukoili Mooseksen tavoin: "Anna anteeksi heidän syntinsä. Mutta jos et anna, niin pyyhi minun nimeni kirjastasi" (2. Moos. 32:32).

16. LAUPIAS SAMARIALAINEN Luuk. 10:25-37

Aluksi: Jeesuksen aikaan samarialaisia halveksittiin siitä, että he olivat "puoliverisiä" ja puoliksi pakanoita. Samarialaisilla oli oma temppelinsä ja he käyttivät vain viittä Mooseksen kirjaa Raamattunaan. Haavoittunut mies oli juutalainen. Pappi ja leeviläinen olivat ilmeisesti matkalla temppeliin suorittamaan uskonnollisia velvollisuuksiaan. Jos he koskisivat vereen tai kuolleeseen matkalla, he eivät saisi astua temppeliin sen päivän aikana.

- Kuvitelkaa, millaisia ajatuksia risteili mukiloidun miehen päässä hänen maatessaan tienposkessa tunnista toiseen?
  - Mitä liikkui ehkä vaimon ja lasten mielessä, kun he odottivat turhaan isää kotiin palaavaksi?
- Mieti mahdollisimman monta syytä siihen, etteivät nuo kaksi uskonnollista ihmistä, pappi ja leeviläinen, auttaneet kuolevaa miestä?
  - Miten Jeesukselle kysymyksen esittänyt lainoppinut ehkä arvioi näiden kahden "kollegansa" käytöstä (25-27)?
- Miten pappi ja leeviläinen tulkitsivat rakkauden käskyä, jonka he osasivat ulkoa (27)?
  - Onko mielestäsi mahdollista rakastaa Jumalaa yli kaiken ja kohdella samaan aikaan kärsivää lähimmäistä sillä tavalla kuin pappi ja leeviläinen häntä kohtelivat?
- Samarialaisella olisi ollut vaikka kuinka monta syytä olla auttamatta mukiloitua miestä. Koeta keksiä niistä mahdollisimman useita.
  - Mikä olisi ollut vähin avun määrä, mitä tuossa tilanteessa olisi pitänyt mukiloidulle miesparalle antaa?
  - Missä suhteessa samarialainen ylitti "vähimmäisavun" määrän?
- Kaksi denaaria oli kahden päivän palkka, jolla tuohon aikaan voi asua majatalossa pari kuukautta. Paljonko tuo summa olisi meidän valuutassamme?
  - Miksi samarialainen tahtoi käyttää tuollaisen summan rahaa vihamieliseen väestöryhmään kuuluvan muukalaisen auttamiseen?
  - Ketä sinä olisit valmis auttamaan sillä tavalla kuin samarialainen auttoi mukiloitua muukalaista?
- Luuletko, että samarialainen täytti myös rakkauden käskyn ensimmäisen puoliskon (27)? Perustelee vastauksesi.
- (Hiljaa vastattavaksi:) Kuka on sinun lähimmäisesi, jonka sinä olet ohittanut samalla tavalla kuin pappi ja leeviläinen ohittivat mukiloidun miehen (37)?
  - Mieti jokin konkreettinen tapa, miten voisit tuota lähimmäistäsi auttaa.
- Mitä yhteistä on Jeesuksella itsellään laupiaan samarialaisen kanssa?
  - Missä suhteessa Jeesus auttoi lähimmäistään vielä enemmän kuin laupias samarialainen?
  - Miten Jeesus on auttanut meitä, jotka joskus olemme tunteneet itsemme monella tavalla "mukiloiduiksi"?
- Jos jää aikaa, keskustelkaa jostain konkreettisesta ihmisryhmästä. Esimerkiksi: Miksi Suomessa suhtaudutaan nihkeästi maahanmuuttajiin? Tai: Miksi vain kovin harvat kristityt auttoivat vainottuja juutalaisia 2. maailmansodan Euroopassa?

17. AINOA TARPEELLINEN Luuk. 10:38-42

Aluksi: Huomatkaa, ettei naisten asema ollut Jeesuksen aikaan sama kuin meidän päivinämme. Naiset eivät esimerkiksi saaneet opiskella Raamattua yhdessä miesten kanssa.

- Mitä sinä odotat kaikkein eniten hyvän ystävän vierailulta?
  - Jeesus ja hänen opetuslapsensa olivat vaeltaneet ulkona koko päivän. Mitä luulette heidän odottaneen vierailulta Betanian sisarusten kotiin?
- Vertaile keskenään Martan ja Marian käyttäytymistä Jeesuksen saapuessa heidän kotiinsa. Kumpaa näistä naisista sinun on helpompi ymmärtää ja miksi?
- Jakeesta 40 näemme, Martan varsinaisen ongelman. Mikä se oli?
  - Miksi Martta hermostui myös Jeesukseen, ei vain sisareensa?
  - Missä tilanteissa sinun on tehnyt mielesi sanoa Jeesukselle: "Herra, etkö välitä...?"
- Mitä Maria ajatteli ilta-ateriasta, joka vieraille olisi pitänyt tarjota?
  - Miksi Jeesus olisi tahtonut, että Marttakin olisi kuunnellut hänen opetustaan?
- Jotkut kristityt tahtovat mieluummin palvella Jeesusta kuin kuunnella hänen ääntään. Mistä luulette sen johtuvan?
  - Mistä se osoittaa ihmissuhteesta, jos toinen osapuoli ei välitä kuunnella toisen sanoja?
- Mikä sinun mielestäsi on "ainoa tärkeä asia elämässä ja kuolemassa" (vrt. 42)?
  - Mitä Jeesus tarkoitti "sillä ainoalla asialla, mikä on tarpeen" (42)?
  - Mitä mieltä olet väitteestä, että Jeesuksen sanat ovat ainoa asia, mitä ihminen tarvitsee elämässä ja kuolemassa?
- Miksi Jeesus tahtoi sinunkin kuuntelevan omia sanojaan säännöllisesti, joka päivä?
  - Mitä meille tapahtuu, jos kuuntelemme Jeesuksen sanoja vain epäsäännöllisesti, silloin tällöin?
  - Missä meidän päivinämme on mahdollista kuulla Jeesuksen autenttista ääntä?
- Jeesus sanoo, että Maria valitsi hänen sanojensa kuulemisen. Valinta tarkoittaa aina, että jätetään tekemättä jotain muuta - tärkeääkin. Miten voisit järjestää itsellesi aikaa Raamatun lukemiseen ja kristillisissä tilaisuuksissa käymiseen? Mieti konkreettisia keinoja.
- Kumpaa luulet Jeesuksen rakastaneen enemmän, Marttaa vai Mariaa? (Kun osanottajat ovat sanoneet mielipiteensä, vetäjä lukee Joh. 11:5.)
  - Kumman jakeen luulet Jeesuksen tahtovan sinulle sanoa tänään: 41 vai 42?
- Ainoa asia, jota tarvitsemme elämässä ja kuolemassa, on Jumalan äänen kuuleminen. Miksi tämä asia otettiin Jeesukselta pois, kun hän riippui ristillä - Jumalahan vaikenä silloin hänen edessään?

18. KALA VAI KÄÄRME Luuk. 11:5-13

1. • Jeesus tahtoo opettaa jotain rukouksesta tämän pienen vertauksensa kautta. Mitä yhteistä on sinun tilanteessasi ja vertauksen miehen tilanteessa?
  - Milloin olet rukoillessasi esiintynyt yhtä vaativasti kuin vertauksen mies?
2. • Talon sisällä oleva ystävä tuntuu olevan melko haluton auttamaan kolkuttajaa. Miksi Jeesus vertaa Jumalaa tuollaiseen "ystävään"?
3. • Mikä sai kolkuttajan jatkamaan kolkutustaan, kunnes hänen pyyntöönsä vastattiin?
  - Mistä me voisimme saada kärsivällisyyttä rukouksen jatkamiseen, kunnes Jumala vastaa pyyntöihimme?
4. • Puhuessaan rukouksesta Jeesus käyttää kolmea verbiä: pyytää, etsiä, kolkuttaa (9-10). Mitä rukouksen eri puolia nämä verbit kuvaavat?
  - Mikä on se asia, jota sinä tällä hetkellä eniten pyydät, etsit ja kolkutat? (Voit vastata myös hiljaa mielessäsi.)
5. • Mitä Jeesus tahtoo opettaa rukouksesta verratessaan sitä lapsen pyyntöön isälleen?
  - Missä suhteessa Taivaallinen Isämme on samanlainen/erilainen kuin maallinen isämme?
6. • Millaiset pyynnöt maallinen isä evää lapseltaan?
  - Mistä tiedämme, onko rukoilemamme asia loppujen lopuksi hyväksi vai pahaksi meille ja rakkaillemme?
7. • Oletko koskaan kokenut, että asia, jota ensin pidit "käärmeenä", osoittautuikin "kalaksi" - tai toisin päin? Kerro kokemuksestasi.
8. • Kumpi sinusta on tärkeämpää: sekö että Jumala vastaa rukouksiisi nyt, vai että hän vastaa niihin uudessa luomakunnassa? Perustele vastauksesi.
9. • "Ei Herran käsi ole liian lyhyt auttamaan eikä hänen korvansa kuuro kuulemaan. Ei, vaan teidän rikkomuksenne erottavat teidät Jumalastanne. Teidän syntinne ovat saaneet hänet kääntymään pois, niin ettei hän teitä kuule" (Jes. 59:1-2). Vastaa tämän Jesajan sitaatin perusteella kysymykseen: Miksi Jumala ei kuullut Poikansa rukouksia, jotka tämä ristillä rukoili?

19. RIKAS HULLU Luuk. 12:13-21

1. • Mistä luulette johtuvan, että perintöriidat ovat yleisiä parhaimmissakin perheissä?
  - Mikä on ero 13. jakeessa esiintyvän miehen ja muiden Jeesukselta apua hakeneiden välillä?
2. • Mikä on 13. jakeen miehen todellinen ongelma?
  - Mitä olisi tapahtunut, jos Jeesus olisi tehnyt, kuten mies pyysi?
3. • Seuraavaksi tarkastelemme vertausta jakeissa 16-20. Oliko mielestäsi rikkaan miehen elämä ollut onnellinen? Perustele vastauksesi.
  - Voisitko sinä toivoa lapsillesi sellaista elämää, jonka ainoa ongelma olisi omaisuuden investointi parhaalla mahdollisella tavalla (17)?
4. • Miksi Jumala oli antanut sopivasti aurinkoa ja sadetta sellaisen miehen pelloille, joka ei kertaakaan häntä niistä kiittänyt?
  - Kuka tai mikä oli vertauksen miehen jumala?
5. • Mitä vihjeitä vertaus antaa rikkaan miehen ihmissuhteista?
  - Mikä oli miehen pahin erehdys?
6. • Sovella tätä vertausta rikkaisiin ja köyhiin maihin. Mitä se tällä tavalla luettuna meille tahtoo sanoa?
  - Miten sinun pitäisi käyttää rahaasi ja omaisuuttasi?
7. • Miksi rikas mies ei ajatellut kuolemaansa ennen kuin se oli liian myöhäistä?
  - Missä tilanteessa sinä olet ajatellut omaa kuolemaasi ja sen jälkeen tulevaa tuomiota?
8. • Mitä jae 21 tarkoittaa? (Miten rikas mies olisi voinut koota aarretta taivaaseen? Mitä tarkoittaa, että jollakulla on aarre Jumalan luona?)
9. • Vertaa rikasta miestä Jeesukseen - mikä on ero näiden kahden välillä?
  - Miksi Jumala vaati Jeesukselta hänen sielunsa täsmälleen kuten hän vaati sen rikkaalta hullulta (20)?
  - Rikas oli kerännyt rikkautta itseään varten. Ketä varten ja millä tavalla Jeesus sitä keräsi (20b)?

20. YKSI USKOLLINEN, TOINEN USKOTON Luuk. 12:35-48

Aluksi: Sana "palvelija" voi myös tarkoittaa "orjaa". Jakeet 35-40

1. • Mitä vertauksen palvelijan pitäisi tehdä, että hän pysyisi valveilla läpi yön?
  - Mitä kaikkea voi tapahtua, jos yövartija nukahtaa ennen isäntänsä paluuta?
2. • Onko Jeesuksen paluun odottaminen mielestäsi helppoa vai vaikeaa? Miksi?
  - Miksi Jeesuksen paluuta verrataan tekstissämme murtovarkaan tuloon?
3. • Mistä Jeesus tahtoo meitä varoittaa jakeiden 35-40 kautta?
  - Mitä tarkoittaa käytännössä oven avaaminen Jeesukselle tänä päivänä/yönä? Jakeet 41-46
4. • Vertaa toisiinsa näissä jakeissa esiintyviä hyvää ja huonoa palvelijaa. Mitä eroja löydät?
  - Mikä saa nämä kaksi miestä toimimaan niin eri tavalla?
5. • Vertaa toisiinsa hyvän ja huonon palvelijan suhdetta isäntäänsä. Mikä on ero?
  - Miten meidän uskomme Jeesuksen paluuseen vaikuttaa siihen, millä tavalla häntä palvelemme?
6. • Mitä tehtäviä Jeesus on uskonut seurakuntansa palvelijoille paluuseensa asti?
  - Minkä tehtävän seurakunnassaan Jeesus on uskonut juuri sinulle?
7. • Mistä meidän päivinämme löytyvät ne seurakunnan palvelijat, jotka pieksävät kanssapalvelijoitaan, syövät, juovat ja juopottelevat (46)?
  - Mitä mieltä olet näiden palvelijoiden rangaistuksesta - onko se kohtuullinen rikoksen suuruuteen nähden? Jakeet 47-48
8. • Kenen syytä on se, että kristillisissä seurakunnissa on ihmisiä, jotka eivät tunne Herransa tahtoa?
  - Mikä on peruste, kun Herran palvelijoita tuomitaan? Kokoavat kysymykset
9. • Missä ja milloin Jeesus itse vyöttäytyy ja palvelee meitä (37b)?
10. • Miksi Jeesuksen itsensä piti kärsiä uskottoman palvelijan kohtalo, kun hänet - vertauksen sanoja käyttääksemme - "hakattiin kuoliaaksi" (46b)?

21. HEDELMÄTÖN VIIKUNAPUU Luuk. 13:6-9

Aluksi: Tämä vertaus tarkoitti alun perin Israelia. Jo kolme vuotta Jeesus oli toiminut sen keskuudessa saamatta paljoakaan hedelmää. Mutta vertaus puhuu myös meistä itse kustakin. Sinä olet viikunapuu, Jumala on omistajasi ja Jeesus puutarhurisi. Katso myös Matt. 21:18-19.

- Viinitarhaa varten valitaan yleensä paras mahdollinen maaperä. Mitä Jeesus tahtoi sanoa kansastaan Israelista vertaamalla sitä viikunapuuhun, joka kasvaa viiniköynnösten seassa?
  - Mitä vahinkoa hedelmätön viikunapuu aiheutti ympärillään kasvaville viiniköynnöksille?
- Mitä hedelmää luulet Jumalan sinun elämästäsi odottaneen viimeisen kolmen vuoden ajan? (Voit vastata myös hiljaa sydämässäsi.)
  - Mitkä ovat ne syyt, jotka ehkä estävät hedelmän kasvun elämässäsi?
- Millaisia tunteita puutarhuri tuntee hedelmätöntä viikunapuuta kohtaan?
  - Miksi Jeesus rakastaa myös niitä kristittyjä, jotka eivät kannata hedelmää?
- Kuvittele, miten Jeesus seisoo Isänsä edessä pyytämässä sinulle lisää armonaikaa. Mikä saa hänet toimimaan sillä tavalla?
- Puutarhuri lupaa muokata ja lannoittaa maan viikunapuun ympäriltä. Mitä Jeesus on tehnyt elämässäsi viimeisen kolmen vuoden aikana saadakseen sinut kantamaan hedelmää valtakuntaansa?
  - Mitä surut ja pettymykset vaikuttavat hedelmän kasvuun elämässämme?
- Mitä tämän vertauksen mukaan tapahtuu kristitylle, joka ei loppujen lopuksikaan kannata hyvää hedelmää?
- Vetäjä lukekoon Matt. 21:18-19. Tapahtuma sijoittuu Jeesuksen viimeiseen elinviikkoon täällä maan päällä. Miettikää eri syitä, miksi Jeesus nyt yhtäkkiä päättikin kirotta hedelmättömän viikunapuun?
  - Mitä näillä Matteuksen jakeilla on tekemistä Jeesuksen kuoleman kanssa?

Ilosanoma: Kirottuaan viikunapuun Jeesus vaihtoi osia sen kanssa: so. Israelin kanssa ja meidän kanssamme. "Kristus lunasti meidät lain kirouksesta tulemalla itse kirotuksi meidän sijastamme, niin kuin on kirjoitettu: Kirottu on jokainen, joka on ripustettu paaluun (=puuhun)" (Gal. 3:13).

22. KOUKKUSELKÄINEN NAINEN Luuk. 13:10-17

Aluksi: Synagoga oli paikka, minne ihmiset kokoontuivat sapattina kuulemaan Jumalan sanaa. Naisilla ei ollut mitään sanomista uskon asioihin tuohon aikaan; yleensä he istuivat tai seisoivat synagogan perällä tai parvekkeella. Emme tiedä, mikä tekstimme naisen selkää vaivasi, mutta voimme olettaa, että hänellä oli ns. kyttyräselkä.

- Kuvitelkaa, millaista tämän naisen arkipäivä oli ollut nuo 18 vuotta vamman kanssa eläessä?
  - Miten muut ihmiset ehkä kohtelivat tätä selkävammaista naista (14)?
- Jos olisit/olet saanut jonkin pysyvän ruumiinvamman murrosikäisenä, niin mikä olisi ehkä ollut/on ollut sinulle kaikkein vaikeinta?
  - Jos olisit vammautunut nuorena, niin mitä olisit ehkä ajatellut Jumalasta, joka salli sen tapahtua?
- Riivattujen ollessa kyseessä Jeesus osoitti aina sanansa suoraan riivaajahengelle. Tässä tapauksessa hän ei tehnyt niin, joten voimme päätellä, ettei nainen ollut riivattu. Mitä Jeesus oikein tarkoitti sanoessaan, että Saatana oli pitänyt naista siteissään (16)?
  - Millaiset asiat voivat sitoa meitä niin, ettemme voi elää täyttä elämää?
- Nainen ei ilmeisestikään tullut synagogaan parannettavaksi. Mitä varten hän sinne tuli?
  - Mitä naiselle ehkä merkitsi se, että hän sai kuulla Jumalan sanaa kerran viikossa?
- Miettikää eri syitä, miksi nainen ei pyytänyt Jeesukselta apua?
  - Miltä naisesta ehkä tuntui, kun Jeesus pyysi häntä astumaan kaikkien ihmisten eteen?
  - Mikä sai naisen suostumaan Jeesuksen pyyntöön?
- Mistä tämän tekstin mukaan tulee apu ihmisille, jotka ovat tavalla tai toisella Saatanan sitomia? (Pysy tekstissä!)
- Mitä Jeesus tarkoittaa kutsuessaan naista "Abrahamin tyttäreksi"? (Koskien Abrahamia, ks. kohta "Aluksi" jaksosta 28.)
- Miten Jeesuksen ja synagogan esimiehen asenteet selkävikaista naista kohtaan erosivat toisistaan?
  - Synagogan esimies luuli vilpittömästi uskovansa Jumalaan. Mikä hänen "uskostaan" kuitenkin puuttui?
  - Mikä synagogan esimiestä sitoi?

Ilosanoma: Jeesus itse tulisi myöhemmin Saatanan sitomaksi - nimittäin nauloilla ristinpuuhun. Mutta ylösnousemus osoitti, ettei Saatana voinut Jeesusta lopullisesti vangita. Juuri siksi hän voikin nyt vapauttaa Saatanan vallasta kaikki, jotka sitä tahtovat.

23. AHDAS OVI Luuk. 13:22-30

- Mistä syystä jotakuta kiinnostaa jakeessa 23 esitetty ongelma? Miettikää eri vaihtoehtoja.
  - Miksi Jeesus ei vastannut kysymykseen yksinkertaisesti kyllä tai ei?
- Mitä tarkoittaa, että taivaaseen johtava ovi on ahdas?
  - Millaisille ihmisille taivaan ovi on erityisen ahdas?
- Millä eri tavoilla ihmiset yrittävät päästä taivaan ovesta sisälle, kuitenkin onnistumatta (24)?
- Tässä yhteydessä Jeesus kertoo pienen vertauksen Jumalan valtakunnan juhlista (25-27). Mitä hän tahtoo kuulijoilleen sanoa tämän kertomuksen kautta?
- Miksi vertauksen ihmiset eivät menneet ahtaasta ovesta sisälle silloin, kun se vielä oli mahdollista?
  - Minkä vastauksen vertaus antaa jakeen 23 kysymykseen?
- Mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan, ettei hän tunne niitä ihmisiä, jotka söivät ja joivat hänen kanssaan ja kuuntelivat hänen opetustaan?
  - Mistä me voimme tietää, tunteeko Jeesus meidät viimeisenä päivänä vai eikö tunne?
- Kaikilla jakeessa 28 mainituilla patriarkoilla oli syntinsä ja heikkoutensa. Miten he olivat onnistuneet menemään ahtaasta ovesta sisälle Jumalan valtakuntaan? (Keskustelkaa sen perusteella, mitä patriarkoista muistatte; älkää etsikö ko. kohtia Raamatusta.)
  - Keitä muita ihmisiä tulee Jumalan valtakunnan suurelle aterialle (29)?
- Vetäjä lukee Joh. 10:9. Miten Jeesuksen opetus ovesta eroaa toisistaan näissä kahdessa kohdassa?
  - Miksi Jeesus sanoo ovea ahtaaksi yhdessä kohti, mutta toisessa kohti julistaa sen olevan avoin kenen tahansa mennä sisälle?

Ilosanoma: Syntisen on yhtä vaikea mennä lain ovesta Jumalan valtakuntaan kuin kamelin kulkea neulansilmän läpi (Matt. 19:24). Vain Jeesukselle se onnistui. Sen sijaan evankeliumin ovi on auki jokaiselle, koska siitä ovesta kulkeville annetaan synnit anteeksi.

24. SUURET ILLALLISET Luuk. 14:12-24

Aluksi: Juutalaiset saivat ensimmäisenä kutsun Jumalan valtakunnan pitoihin. Meidän päivinäamme jakeita 16-20 voidaan soveltaa kehen hyvänsä, jota Jumala on kutsunut luokseen kasteen ja Raamatun sanan kautta.

- Muistele tilannetta, kun viimeksi järjestit kutsut. Mitä olisit tehnyt, jos joku olisi käskenyt sinun menetellä niin kuin Jeesus käski jakeissa 12-14?
  - Miksi Jeesus toivoisi meidän pyytävän "köyhiä, raajarikkoja, rampoja ja sokeita" kutsuihimme?
- Katsokaa jakeita 18-20. Mikä oli todellinen syy siihen, että nämä kolme miestä kieltäytyivät tulemasta illalliskutsuille?
  - Miksi me usein pidämme omaisuuttamme (18), työtämme (19) ja rakkaussuhteitamme (20) tärkeämpinä kuin Jumalan valtakuntaa?
  - Mikä kolmesta em. asiasta saa sinut helpoimmin laiminlyömään armonvälineitä (= Raamatun lukemista, kristillisiin tilaisuuksiin menemistä jne.)?
- Minkä verran luulette kutsuttujen arvostaneen kutsujen järjestäjää?
  - Yksi selitys kutsuttujen kieltäytymiseen on se, että he tiesivät olevansa kykenemättömiä korvaamaan vieraanvaraisuutta lähitulevaisuudessa (12b). Jos tämä tulkinta on oikea, niin mitä se paljastaa kieltäytyjien ajattelusta ja arvomaailmasta?
  - Mikä oli kieltäytyjien suurin erehdys?
- Kutsut tässä vertauksessa tarkoittavat taivasta. Miksi useimmat ihmiset eivät ole kiinnostuneita sinne pääsystä?
- Mikä oli suurin ero niiden välillä, jotka oli alun perin kutsuttu pitoihin ja niiden, jotka sinne loppujen lopuksi menivät?
  - Miksi jälkimmäinen ryhmä otti kutsun vastaan, vaikka ensimmäinen oli siitä kieltäytynyt?
- Keitä meidän aikanamme tarkoittavat "köyhät, raajarikot, sokeat ja rammatt" - eli ne jotka iloiten ottavat vastaan kutsun Jumalan valtakuntaan (21)?
  - Miksi jälkimmäinen ryhmä ei murehtinut sitä, ettei voisi koskaan maksaa takaisin isännän vieraanvaraisuutta?
- Keihin Jeesus viittaa jakeessa 23?
  - Mitä jae 23 opettaa meille evankelioimisesta?
- Kumpaan vertauksen ryhmään sinä tunnet kuuluvasi, ensimmäiseen vai toiseen? (Voit vastata myös hiljaa sydämessäsi.)
  - Mitä Jumala on tehnyt elämässäsi siirtääkseen sinut kieltäytyjien ryhmästä kutsun vastaanottajien ryhmään?
- "Tulkaa, kaikki on jo valmiina!" (17). Mitä Jeesuksen piti maksaa näistä pidoista?
  - Jeesus sanoo sinulle nämä sanat: "Tule, kaikki on jo valmiina!" Mitä sinä hänen kutsuunsa vastaat?

Ilosanoma: Jeesuksen itsensä piti tulla "köyhäksi, raajarikoksi, sokeaksi ja rammaksi" voidakseen maksaa näiden pitojen kustannukset. Siksi kutsu Jumalan valtakuntaan koskeekin nyt jokaista, joka vain tahtoo tulla.

25. KADONNUT LAMMAS Luuk. 15:1-7

Aluksi: Fariseus ja publikaani: ks. kohtaa "Aluksi" jaksoista 31 ja 32.

- Mieti eri syitä siihen, miksi publikaanit ja muut syntiset olivat ajautuneet pois Jumalan äänen kuuluvilta (1)?
  - Miksi me itse kukin tunnemme joskus halua lähteä pois Jumalan äänen kuuluvilta?
- Mitä kadonnut lammas voi tehdä sen eteen, että se tulisi löydettyksi - ja mitä se ei voi tehdä?
  - Minkä lohdutuksen tämä vertaus sisältää ajatellen niitä ihmisiä, joiden puolesta sinä huolehdit ja hätäilet?
- Jeesus vertaa löydettyksi tulemista parannuksen tekemiseen (7). Mitä siis parannus on tämän vertauksen mukaan? Pysyttele tekstissä!
- Missä meidän aikanamme ovat ne "hurskaat, jotka eivät ole parannuksen tarpeessa" (7)?
  - Jesajan kirjassa on lause, jonka fariseukset tunsivat varsin hyvin: "Me harhailimme eksyneinä kuin lampaat, jokainen meistä kääntyi omalle tielleen. Mutta Herra pani meidän kaikkien syntivelan hänen kannettavakseen" (Jes. 53:6). Vielä kerran: keitä ne 99 tarkoittavat?
- Mistä synneistä fariseusten olisi pitänyt tehdä parannus (2)?
  - Miksi fariseukset eivät tajunneet olevansa eksyksissä
  - Kumpaan ryhmään sinä itse katsot kuuluvasi: kadonneisiin vai löytyneisiin?
- Vertauksissa juhlat usein merkitsevät taivasta. Miksi tässä vertauksessa 99 hurskasta eivät päässeet juhliin, vaan sinne päästi vain yksi kadonnut ja löytynyt (6)?
- Mitä tarkoittaa käytännössä se, ettei kukaan voi mennä taivaan juhliin omin jaloin, vaan hänet pitää sinne kantaa (5)?
- Missä meidän päivinämme voidaan kohdata Jeesus, joka "hyväksyy syntiset seuraansa ja syö heidän kanssaan" (2)?

Ilosanoma: Johannes Kastaja kutsui Jeesusta "Jumalan karitsaksi, joka ottaa pois maailman synnin" (Joh. 1:29). Jeesus-karitsaa ei pelastettu erämaasta, päinvastoin, hänethän tapettiin sinne. Häntä ei kannettu kotiin, vaan hänen kuormattiin kaikki meidän syntimme kannettavaksi.

26. KADONNUT POIKA Luuk. 15:11:24

Aluksi: Lähi-idässä ei talo yleensä seiso kukkulalla ylhäisessä yksinäisyydessään, vaan sijaitsee tiheästi asutetun kylänraitin varrella. Ainoa paikka, mistä voi nähdä vähän kauemmas, on talon katto. Huomatkaa myös, että itseään kunnioittavat miehet eivät juokse tuossa kulttuurissa.

- Miksi nuorempi veljeksistä ei ollut tyytyväinen elämäänsä, vaikka hänellä oli hyvä koti ja hyvä isä?
  - Jos sinä olisit ollut vertauksen isän asemassa, mitä olisit vastannut poikasi ehdotukseen (12)?
- Miksi Jumala ei koeta pysäyttää ihmistä, joka tahtoo lähteä pois hänen luotaan?
- Miksi monet nuoret ihmiset haluaisivat elää täsmälleen kuten tuhlaajapoika: ulkomailla, paljon rahaa taskussa, ilman huolta huomisesta?
  - Mitä mieltä olet tuhlaajapojan elämästä ulkomailla - oliko se onnellista vai ei?
  - Mitä luulette nuoren miehen ajatelleen sinä päivänä, kun hän huomasi, että ystävät olivat kaikonneet?
- Sika on juutalaisille saastainen eläin. Mikä oli nuorelle miehelle ehkä vaikeinta sikopaimen virassa?
  - Mitä vaihtoehtoja tuhlaajapojalla oli tulevaisuutta ajatellen? (Miksi hän ei suunnitellut itsemurhaa?)
  - Mitä vaihtoehtoja sinulla tällä hetkellä on Jumala-suhdettasi ajatellen?
- Jakeet 18-19 sisältävät synnintunnustuksen. Mitä oli nuoren miehen synty "taivasta vastaan"? Miksi hän tunnusti sen ensimmäiseksi?
  - Mitkä olivat hänen syntinsä isäänsä vastaan?
- Millaisissa tilanteissa sinusta on tuntunut kuin et olisi "sen arvoinen, että sinua voitaisiin kutsua Jumalan lapseksi" (19)?
  - Milloin ihminen on sen arvoinen, että häntä voidaan kutsua Jumalan lapseksi?
- Miksei poika sanonut isälleen kaikkea sitä, mitä oli aikonut sanoa (18-19, vrt. 21)?
- Mitä isä oli tehnyt kaikki ne vuodet, kun hänen poikansa oli ollut poissa (20)?
  - Milloin isä antoi pojalleen anteeksi?
  - Milloin poika alkoi uskoa isänsä rakkauteen?
- Missä Jeesus itse on tässä vertauksessa?

Ilosanoma: Tuhlaajapoika-vertaus opettaa meille jotain Jeesuksesta vastakohta-asettelun kautta. Jeesuskin jätti Isänsä kodin, mutta täysin eri syistä kuin tuhlaajapoika, nimittäin tehdäkseen Isänsä tahdon. Mutta kun hän oli palaamassa kotiinsa (kuollessaan), hän ei suinkaan saanut osakseen samaa lämmintä tervetuloivotusta kuin tuhlaajapoika. Päinvastoin: taivaan ovihan paiskattiin kiinni hänen nenänsä edestä. Miksi?

27. TOINEN KADONNUT POIKA Luuk. 15:25-32

- Miksi vanhempi poika ei lähtenyt nuoremman veljensä tavoin ulkomaille?
  - Mitä tämä poika kaipasi eniten elämässään?
  - Miksi vanhemman pojan elämässä oli niin vähän onnea ja iloa?
- Miksi vanhempi poika piti itseään pikemminkin orjana kuin perillisenä (12b, 29, 31)?
  - Miksi poika ei uskonut isänsä sanaan?
- Onko sinusta joskus tuntunut, että raadat Jumalan valtakunnan tai toisten ihmisten hyväksi kuin orja, etkä saa "vuohipahaistakaan" siitä korvaukseksi (29)? Jos on, niin milloin?
- Vanhempi poika nöyryytti isänsä koko kyläyhteisön silmissä kieltäytyessään tulemasta juhliin. Mikä mielestäsi oli syynä siihen, ettei hän rakastanut isäänsä?
  - Keskustelkaa tämän vertauksen pohjalta: Mikä voisi olla syynä siihen, jos me emme rakasta Jumalaa?
- Vanhempi poika erehtyi luullessaan, että oli täyttänyt kaikki isänsä käskyt (29). Mitä isä olisi toivonut häneltä kaikkein eniten?
  - Miten hurskaimmatkin uskovaiset saattavat rikkoa Jumalan tahtoa vastaan tajuamatta sitä itse?
- Jeesuksen vertauksissa juhlat merkitsevät taivasta. Kuka pääsee tuhlaajapoika-vertauksen mukaan taivaaseen, kuka ei sinne pääse?
- Miksi Jeesus ikään kuin lopetti kertomuksensa kesken (32)?
- Kuvittele tilannetta seuraavana aamuna, kun pojat ovat lähdössä pellolle töihin. Mitkä ovat vanhemman pojan tunnelmat, entä nuoremman?
- Mitä Jeesus kertoi itsestään tuhlaajapojan vanhemman veljen kautta?

Ilosanoma: Jeesus oli Perillinen, aivan kuten vanhempi velikin, mutta hän "luopui omastaan, otti orjan muodon... ja oli kuuliainen ristinkuolemaan asti" (Fil. 2:6-8). Tällä tavalla hän lunasti orjuudesta myös vanhemman veljen kaltaiset ihmiset. Vapahtaja tahtoi heidätkin vapauttaa - jos he vain hyväksyisivät perintönsä ilmaiseksi.

28. RIKAS MIES JA LASARUS Luuk. 16:19-31

Aluksi: Abraham on paitsi juutalaisten patriarkka, myös kristittyjen uskon isä. Hän oli hyvin rikas mies. Nimi Lasarus tarkoittaa "mies jota Jumala auttaa", tai "Jumala auttaa". Tämä on ainoa nimi, jonka Jeesus antoi kenellekään vertaustensa henkilölle. Mooses ja profeetat tarkoittavat koko Vanhaa testamenttia, Jeesuksen ajan Raamattua.

- Koettakaa keksiä mahdollisimman monta hyvää asiaa, joista rikas mies sai nauttia elinaikanaan.
  - Koettakaa keksiä edes yksi hyvä asia Lasaruksen elämässä. Entä mitkä kaikki asiat siinä olivat huonosti?
- Miksi rikas mies ei auttanut Lasarusta, vaikka näki tämän joka päivä ulos mennessään?
  - Kuvittele, että joku kohtelisi sinun lastasi, kuten rikas mies kohteli Lasarusta. Mikä olisi mielestäsi oikeudenmukainen rangaistus sille ihmiselle?
  - Kuka on se Lasarus, jota sinun pitäisi tänään auttaa? (Huomatkaa, että on olemassa muutakin nälkää kuin ruuan nälkää.)
- Miettikää eri syitä, miksi joku tahtoo antaa lapselleen nimeksi "Jumala auttaa".
  - Miksi Jeesus tahtoi antaa nimen "Jumala auttaa" juuri tälle kerjäläiselle?
  - Auttoiko Jumala Lasarusta, ja jos auttoi, niin miten?
- On hyvin luultavaa, että Lasarus rukoili joka päivä Jumalalta terveyttä ja jokapäiväistä leipää. Miten hän voi jatkaa sellaiseen Jumalaan uskomista, joka ei vastannut näihin rukouksiin?
  - Jos Lasarus ei olisi uskonut Jumalaan, millaista hänen elämänsä olisi siinä tapauksessa ollut?
- Kun Lasarus kuoli, hänet heitettiin köyhien hautaan. Rikkaalle sen sijaan pidettiin varmasti hienot hautajaiset. Millaisia hautajaispuheita hänelle ehkä pidettiin?
- Miksi rikas mies joutui helvettiin?
  - Miksi Lasarus pääsi taivaaseen?
- Rikas mies keskustelee jakeissa 27-31 Abrahamin kanssa siitä, miten ihminen tulee uskoon ja pelastuu. Mikä on rikkaan miehen oppi pelastuksesta?
  - Miksi ihme ei Abrahamin mielestä riitä uskon syntymiseen?
- Mistä syystä kukaan ei voi pelastua ilman Raamattua (29-30)?
- Millä tavalla Lasaruksen elämä ja kuolema muistuttavat Jeesuksen itsensä elämää ja kuolemaa? (Vertaa heidän kärsimystään, uskoaan jne.)
  - Mitä Jeesus tässä vertauksessa ennustaa omasta ylösnousemuksestaan (31)?
- Mitä Jeesus opettaa tämän vertauksen kautta ns. menestysteologiasta? (Jollette tunne tätä termiä, niin jättäkää kysymys väliin.)

29. USKO JA PARANTUMINEN Luuk. 17:11-19

Aluksi: Jeesuksen aikana spitaalisten täytyi elää muista ihmisistä eristettyinä. Jos joku arveli parantuneensa, hänen piti saada siitä papin allekirjoittama todistus (3. Moos. 13-14). VT tuntee vai pari kolme sellaista ihmettä. Vetäjä voi katsoa, mitä tietosanakirja sanoo leprasta. Juutalaiset halveksivat samarialaisia, koska nämä heidän mielestään olivat ulkomaalaisia ja puoliksi pakanoita.

- Kuvitelkaa sitä päivää, kun nämä 10 miestä tajusivat sairastuneensa spitaalisiin. Millaiset ajatukset silloin ehkä risteilivät heidän päässään oman ja perheen tulevaisuuden suhteen?
  - (Mitä yhteistä on muinaisilla spitaalisilla meidän aikamme HIV-tartunnan saaneiden kanssa?)
- Millaisia asioita nämä sairaut ja eristetyt ihmiset ehkä eniten kaipasivat?
- Mitä spitaaliset Jeesukselta odottivat - katsokaa heidän rukoustaan jakeessa 13?
- Pappien asuttamat kaupungit sijaitsivat 50-60 km Galilean ja Samarian rajalta. Miksi Jeesus ei parantanut näitä miehiä siinä paikassa, vaan lähetti heidät noin pitkän matkan päähän?
  - Mikä sai spitaaliset lähtemään vaivalloiselle matkalle, vaikkeivät he olleet edes parantuneet taudistaan?
  - Olivatko spitaaliset mielestänne Jeesukseen jo uskovia sillä hetkellä, kun he läksivät liikkeelle? Perustelkaa vastauksenne.
- Juutalaiset papit eivät tahtoneet olla missään tekemisissä samarialaisten kanssa. Miksi spitaalinen samarialainen kuitenkin läksi heitä tapaamaan?
- Miettikää mahdollisimman monta syytä siihen, miksi yhdeksän juutalaista eivät palanneet Jeesuksen luo kiittämään häntä.
  - Miksi samarialainen tahtoi välttämättä tulla vielä Jeesuksen luo kiittämään häntä?
- Miksi Jeesus oli pettynyt siitä, etteivät yhdeksän parantunutta tulleet hänen luokseen?
  - Oletko sinä koskaan aiheuttanut Jeesukselle samanlaista pettymystä kuin nämä parantuneet juutalaiset aiheuttivat? Milloin?
- Lause "Uskosi on pelastanut sinut" voitaisiin yhtä hyvin kääntää: "Uskosi on parantanut sinut". Miksi Jeesus sanoi samarialaiselle juuri nämä sanat?
- Mikä ero on uskossa, joka etsii parantumista, sen uskon kanssa, joka etsii Jeesusta itseään?
  - Miksi "parantava usko" ei välttämättä olekaan "pelastavaa uskoa"?
- Mitä sairauden ja häpeän vuodet merkitsivät myöhemmin yhdeksälle juutalaiselle?
  - Mitä nämä vuodet merkitsivät samarialaiselle?

Ilosanoma: Jeesus joutui kestäämään ristillä saman häpeän ja hyljeksimisen kuin spitaaliset. "Hyljeksitty hän oli, ihmisten torjuma, kipujen mies, sairauden tuttava... Ja kuitenkin: hän kantoi meidän kipumme ja otti taakakseen meidän sairautemme" (Jes. 53:3-4). Se hinta Jeesuksen piti tästäkin ihmeestä maksaa.

30. LESKI JA TUOMARI Luuk. 18:1-8

Aluksi: Jeesuksen aikana naiset eivät voineet vetää ketään oikeuteen eivätkä myöskään toimia todistajina oikeudenkäynnissä. Heidän miespuoliset sukulaisensa hoitivat lakiasiat heidän puolestaan. Tämän lesken ongelma oli juuri se, ettei hänellä ollut tuollaista sukulaista. Ehkä joku hänen sukunsa miehistä koetti jopa viedä perintöä hänen lapsiltaan.

- Palauta mieleesi aika, jolloin jouduit huutamaan Jumalalta apua yöllä ja päivällä. Miksi saatamme väsyä rukoilemaan siinä tilanteessa (1 ja 7)?
- Kuvitelkaa leskivaimon elämää. Millaisia vaikeuksia hän kohtasi elättäessään ja kasvattaessaan yksin lapsiaan?
- Mitä se vaikuttaa tuomarin virantoimitukseen, jollei hän pelkää Jumalaa eikä piittaa ihmisistä (2)?
  - Miksi Jeesus tahtoi verrata Jumalaa väärämieliseen tuomariin?
  - Jos sinusta joskus on tuntunut kuin Jumala olisi väärämielinen tuomari, niin millaisessa tilanteessa se tapahtui?
- Miten leski voi olla noin varma siitä, että väärämielinen tuomari loppujen lopuksi auttaisi häntä?
  - Miten me voisimme tulla yhtä varmoiksi kuin tämä leski sen suhteen, että Jumala loppujen lopuksi auttaa meitä ja rakkaittemme?
- Mitä lesken sydämessä tapahtui, kun hän meni vaatimaan tuomarilta oikeutta yhä uudestaan ja uudestaan?
  - Mitä meidän sydämessämme tapahtuu, kun joudumme huutamaan Jumalalta apua pitkän aikaa, ja Jumala vain vaikenee?
- Mitä Jeesuksen sanat jakeissa 7-8 tarkoittavat?
- Jeesus itsekin seiso i kerran tuomarin edessä. Mitä yhteistä, mitä erilaista oli hänen tilanteessaan verrattuna lesken tilanteeseen?
  - Vetäjä lukee Luuk. 23:24. Miten Jeesuksen rukous ristillä erosi lesken rukouksesta (3)?
  - Miksi Jeesukselle langetettu tuomio oli erilainen kuin leskelle langetettu?
  - Oliko Jumalan antama tuomio Jeesukselle oikeudenmukainen vai epäoikeudenmukainen?
- Mitä jakeen 8 loppuosalla on tekemistä vertauksen kanssa?
- Mitä tämä vertaus puhuu sinulle rukouksesta (jakeet 1, 5, 7, 8)?

Ilosanoma: Kun Pilatus tuomitsi Jeesuksen kuolemaan, hän oli väärämielinen tuomari. Mutta kun Jumala samaan aikaan tuomitsi Jeesuksen kuolemaan, hän oli oikeudenmukainen tuomari. Jeesuksen syyksi oli näet sillä hetkellä luettu sinun syntisi ja minun syntini.

31. KUKA ON VANHURSKAS? Luuk. 18:9-14

Aluksi: Vertaus fariseuksesta ja publikaanista temppelissä on samalla Jeesuksen pääasiallinen esitys vanhurskauttamisopista. Tämä oppi vastaa kysymykseen: Kuka kelpaa Jumalalle, kuka pääsee taivaaseen? Huomatkaa, että Jeesuksen aikaan sana "fariseus" ei merkinnyt tekopyhää, vaan todella uskovaista ja Jumalaa palvelevaa ihmistä. Fariseukset pitivät myös köyhistä huolta. Publikaani taas oli veronkerääjän ammatissaan isänmaan kavalta ja köyhien sortaja.

- Mikä osoittaa, että vertauksen molemmat miehet uskoivat Jumalaan?
  - Juutalaisille temppeli oli ainoa paikka, jossa synnit voitiin sovittaa ja Jumala kohdata.
  - Pohtikaa, mikä oli ollut vertauksen fariseuksen motiivi hänen tullessaan temppeliin?
  - Mistä syystä publikaani oli tullut temppeliin?
- Mistä fariseus oli kiitollinen (11-12)?
  - Miksi fariseus ei maininnut rukouksessaan ainoatakaan Jumalan hyvää tekoa itseään kohtaan?
  - Mikä oli fariseuksen vanhurskauttamisoppi? (Ks. kohtaa "Aluksi".)
- Jos olet koskaan rukoillut publikaanin rukouksen, missä tilanteessa se tapahtui? (Voit myös vastata hiljaa mielessäsi.)
  - Sanat "olla armollinen" publikaanin rukouksessa sisältävät kreikan kielessä lisämerkityksen: "...sen uhrin perusteella, joka tässä temppelissä uhrataan". Mikä siis oli publikaanin vanhurskauttamisoppi?
- Missä suhteessa sinä ehkä muistutat vertauksen fariseusta?
  - Mitä syntiä fariseus teki Jumalaa ja lähimmäistään vastaan?
  - Miksi fariseus ei huomannut lainkaan omia syntejään?
- Fariseuksella oli itse asiassa paljon vahvempi usko kuin publikaanilla. Mistä syystä väärä usko on usein vahvempi kuin oikea?
- Ketkä kaikki tiesivät, kumpi näistä kahdesta oli vanhurskas temppelistä lähtiessään? Pysy tekstissä!
  - Miksi Jeesus ei päättänyt vertaustaan sanomalla: "Sitten publikaani korvasi tekemänsä vääryyden ja hänestä tuli kunnon ihminen"?
- Publikaani oli luultavasti tuhonnut monenkin ihmisen elämän rahanhimollaan. Mitä tapahtui sille rangaistukselle, jonka Jumala oli hänen synneistään langettanut?
- Mikä on vanhurskautettavan rooli vanhurskauttamisessa?
  - Mikä on Jumalan rooli ihmisen vanhurskauttamisessa?
  - Mikä merkitys uhrilla on vanhurskauttamistapahtumassa?

Ilosanoma: Temppelin uhrit olivat Jeesuksen uhrin ennakkokuvia. Itse asiassa publikaani pyysi syntejään anteeksi Vapahtajan ristinkuoleman tähden. Sillä hetkellä hänen syntinsä luettiin Jeesuksen syyksi ja Jeesuksen vanhurskaus luettiin hänen hyväkseen.

32. VEROKARHU PUUSSA Luuk. 19:1-10

Aluksi: Jeesuksen aikaan publikaanit olivat siis kuuluja epärehellisyydestään. Kerätessään ihmisiltä veroja roomalaisten toimeksiannosta he rikastuivat itsekkin. Yleensä Jeesuksesta ajatellaan, että hän oli sorrettujen puolella, mutta tässä tilanteessa hän menee sortajan kotiin. Juutalaisessa kulttuurissa jonkun luona vieraileminen oli ystävyyden merkki.

- Kuvitelkaa Sakkeuksen, Jerikon verotoimiston rikkaan johtajan, arkipäivää. Mitä hyviä, mitä huonoja puolia siihen sisältyi?
- Miten Sakkeus ehkä puolusteli elämäntyyliään ja epärehellistä rahankeruutaan?
  - Mihin Sakkeus luuli tarvitsevansa yhä enemmän rahaa?
- Miettikää eri syitä, miksi Sakkeus tahtoi nähdä Jeesuksen?
  - Luuletteko, että verotoimiston päällikkö tahtoi tulla nähdyksi puussa? Perustelkaa vastauksenne.
- Palauta mieleesi tilanne, kun joku petti sinua raha-asioissa. Jos olisit ollut yksi Sakkeuksen uhreista, miten olisit suhtautunut Jeesuksen käytökseen jakeessa 5?
- Mikä on hämmästyttävää Jeesuksen ja Sakkeuksen ensitapaamisessa? Huomatkaa, että tämä oli evankeliumien mukaan Jeesuksen ainoa käynti Jerikossa.
- Milloin Sakkeus mielestänne tuli uskoon? Keskustelkaa eri vaihtoehdoista jakeiden 5-8 pohjalta.
- Miten Sakkeus olisi reagoinut, jos Jeesus olisikin sanonut hänelle puun alta: "Jos annat puolet omaisuudestasi köyhille, niin sitten tulen luoksesi kylään"?
  - Miten sinä reagoisit, jos Jeesus sanoisi sinulle: "Jos lopetat ensin synninteon, niin sitten tahdon olla ystäväsi"?
- Kuvittele, miltä tuntuisi antaa yhtenä päivänä pois yli puolet säästöistään ja omaisuudestaan. Millainen sen asian pitäisi olla, jonka tähden suostuisit tuollaiseen leikkaukseen?
  - Mitä Sakkeus sai menettämänsä rahan sijaan?
- Mikä oli Sakkeuksen ja muiden jerikolaisten pääasiallinen ero (7-10)?
  - Miksi Jeesus siis tahtoi mennä kaupungin pahimman miehen luo kylään?
- Jeesus sanoo sinullekin tässä raamattupiirissä: "Tänään minun on määrä olla vieraana kodissasi." Mitä vastaat hänelle?
  - Kuka etsi ketä tässä tekstissä: Sakkeus Jeesusta vai Jeesus Sakkeusta (3,9,10)?

Ilosanoma: Matkallaan Jerusalemiin ristiinnaulittavaksi Jeesus poikkesi Jerikoon - ehkäpä nimenomaan Sakkeuksen tähden. Antaessaan Sakkeukselle synnit anteeksi Jeesus tiesi, että hänen itsensä pitäisi kantaa niiden rangaistus. Syntien anteeksisaaminen oli Sakkeukselle ilmaista, samoin meille, mutta Jeesukselle se maksoi hänen henkensä.

33. VIIMEINEN VERTAUS Luuk. 20:9-19

Aluksi: Viinitarhan viljelijät tarkoittivat ensin juutalaisia ja ennen kaikkea heidän johtajiaan, mutta yhtä hyvin viinitarha voi tarkoittaa lopun ajan kristillistä kirkkoa.

1. • Millaisena miehenä viinitarhan vuokraajat pitivät isäntäänsä?
  - Missä suhteessa vuokraajat erehtyivät, kun oli kysymys heidän isännästään?
  - Millaista Jumala-suhdetta Jeesus tahtoo kuvata viimeisen vertauksensa kautta?
2. • Miksei viinitarhan omistaja reagoinut mitenkään, kun hänen ensimmäiset palvelijansa palasivat kotiin tyhjin käsin (10)?
  - Miksi luulette palvelijoiden kohtelun huonontuneen kerta kerralta (10-12)?
  - Miksi Jumala ei estä sitä, että hänen palvelijoitaan kiusataan ja vainotaan?
3. • Mitä hedelmää Jumala meiltä odottaa?
  - Mitä hedelmää Jumala odottaa kirkoltamme?
  - Miksi "hedelmän" palauttaminen Jumalalle voi tuntua joskus vaikealta?
4. • Mikä oli isännän motiivi, kun hän lähetti rakkaan poikansa viinitarhaan?
  - Mistä syystä sinä voisit ajatella lähettäväsi lapsesi tuollaiseen hengenvaaraan?
  - Miksi tämä maailma on Jumalalle niin tärkeä, että hän suostui lähettämään tänne ainoan Poikansa?
5. • Mikä teki vuokratilviljelijät niin rohkeiksi, että he uskalsivat tappaa isäntänsä pojan?
  - Mikä teki ihmiset niin rohkeiksi, että he uskalsivat tappaa Jumalan Pojan?
  - Millä tavalla me kaikki olemme vastuussa Jeesuksen kuolemasta?
6. • Mitä tapahtuu ihmisille, jotka ovat vastuussa Jeesuksen kuolemasta (16)?
  - Millä tavalla jaetta 16 voidaan soveltaa lopun ajan kirkkoon?
7. • Kerrottuaan vertauksensa Jeesus sovelsi erästä toista Raamatun vertauskuvaa omaan kuolemaansa, nimittäin rakennusta ja sen kulmakiveä. Mitä jakeet 17-18 tarkoittavat?
  - Mikä saa ihmisen tai yhteisön (esim. kirkkokunnan) hylkäämään uskonsa kulmakiven?
8. • Mitä Jeesus tahtoi viimeisellä vertauksellaan sanoa juutalaisten johtomiehille?
  - Mitä Jeesus ehkä tahtoisi vertauksellaan sanoa kristillisten kirkkojen johtajille meidän aikanamme?
  - Mitä Jeesus sanoo sinulle henkilökohtaisesti tämän tekstin kautta?

34. LESKEN ROPO Luuk. 21:1-4

Aluksi: Huomatkaa, että VT:ssä on paljon lupauksia leskille ja orvoille, esim. Ps. 10:14-18 ja 68:6. Varmaan tekstin leskivaimokin oli joskus ne kuullut. Rahat, joita temppelissä koottiin, käytettiin sen kunnostamiseen. Temppele valmistui lopullisesti 63 jKr. ja tuhottiin 70 jKr. - noin 40 vuotta näiden tapahtumien jälkeen.

1. • Mistä syystä ihmiset yleensä uhraavat (kaikissa uskonnoissa)?
  - Markuksen mukaan uhriarkku oli asetettu hyvin näkyvälle paikalle (Mark. 12:41). Minkä verran mielestänne uhraamiseen vaikuttaa se, tietävätkö muut, paljonko kukin antaa?
  - Mitä tekstimme leski olisi ehkä ajatellut, jos hän olisi tiennyt jonkun tarkkailevan häntä?
2. • Juutalaisessa yhteiskunnassa ei tuohon aikaan tunnettu sosiaalihuoltoa eikä naisten työssäkäyntiä kodin ulkopuolella. Kuvittele, että sinä olisit menettänyt miehesi ja koettaisit pitää lapsistasi huolta tuollaisessa yhteiskunnassa. Mikä vaikeuksia joutuisit kohtaamaan?
  - Kenen tai minkä vuoksi voisit edellä kuvatussa tilanteessa antaa pois viimeiset rahasi?
3. • Mikä saa ihmisen antamaan Jumalalle "kaiken mitä hän elääkseen tarvitsee"? Mieti eri vaihtoehtoja.
4. • Mitä leski olisi ajatellut Jumalasta, jos tämä olisi pakottanut hänet uhraamaan viimeisen lanttinsa?
  - Mikä ero on näiden kahden asian välillä: 1. että joku uhraa kiitollisena siitä, mitä Jumalalta on saanut tai 2. että hän uhraa saadakseen Jumalalta jotakin? (Mistä syystä yksi antaa puutteestaankin, toinen taas ei anna liiastaankaan?)
5. • Millainen oli lesken usko?
  - Mistä leski oli saanut luottamuksen, että Jumala pitää hänestä ja hänen lapsistaan huolta?
  - Onko sinun helppo vai vaikea uskoa, että Jumala voi pitää sinusta ja lapsistasi huolta myös taloudellisesti?
6. • Mitä leski oli Jumalalta saanut?
  - Mitä sinä olet Jumalalta saanut (verrattuna tähän leskeen)?
7. • Luuletko, että tuona iltana lapset menivät tuossa kodissa nälkäisinä nukkumaan? Perustele vastauksesi.
  - Kumpi mielestäsi on omille lapsillesi/lapsenlapsillesi vahingollisempaa: sekö että he joutuvat joskus kärsimään puutetta, vai se, että he saavat kaiken, mitä sattuvat pyytämään?
8. • Mitä Jumala tahtois sinun uhraavan hänelle tai kärsivälle lähimmäiselle tänään? (Voit vastata myös hiljaa sydämessäsi.)
9. • Minkä perinnön leski jätti lapsilleen?
  - Vertaa lesken perintöä siihen perintöön, jonka tekstimme rikkaat jättivät lapsilleen?
  - Mitä sinä tahtoisit jättää lapsillesi perinnöksi?

Ilosanoma: Meidän syntejämme verrataan Raamatussa 10000 talentin astronomiseen velkataakkaan. Joka ei sitä pysty maksamaan, se joutuu velkavankeuteen eli helvettiin. Tahtoessaan ostaa meidät tästä velkavankeudesta vapaaksi Jeesuksen oli luovuttava kaikesta, mitä hän elääkseen tarvitsi - vieläpä omasta hengestään.

35. PIETARI KIELTÄÄ HERRANSA Luuk. 22:31-34 ja 54-62

Aluksi: Matt. 10:32-33:sta käy ilmi, miten vakavasta synnistä Jeesuksen kieltämisessä on kysymys. Vetäjä lukee kohdan.

- Jos rakastamasi ihminen ennustaisi sinulle, että sinä tulet hylkäämään hänet, miten reagoisit tuohon ennustukseen?
  - Miksi Pietari ei ottanut todesta Jeesuksen sanoja jakeessa 34?
- Miksi Pietari, toisin kuin muut opetuslapset, seurasi Jeesusta ylipapin pihaan asti (54)?
- Mitä Pietari pelkäsi kieltäessään Herransa kolmeen kertaan?
  - Mitä sinä olisit tehnyt Pietarin asemassa?
  - Miltä pidätetystä Jeesuksesta tuntui kuulla avoimesta ikkunasta Pietarin sanat (56-60)?
  - Missä tilanteessa sinä tunnet kiusausta vaieta vakaumuksestasi tai kieltää se?
- Jakeessa 61 kuvataan Jeesuksen ja Pietarin hyvästijätö. Mitä luulette Jeesuksen tahtoneen katseellaan sanoa langenneelle opetuslapselleen? (Mitä Pietarille olisi tapahtunut, jos Jeesus olisi tässä tilanteessa katsonut häntä ivallisesti?)
  - Mikä sai aikuisen miehen itkemään katkerasti (62)?
- Mitä Pietari tässä vaiheessa ajatteli keskustelusta, jonka hän oli käynyt Jeesuksen kanssa aikaisemmin illalla (31-34)?
  - Mitä luulette Pietarille merkinneen sen, että hän tajusi Jeesuksen rukoilleen ja yhä rukoilevan hänen uskonsa puolesta?
- Aikaisemmin Pietari oli raivokkaasti vastustanut sitä ajatusta, että Jeesus tulisi tapetuksi. Mitä tämä tapaus opetti hänelle siitä, miksi Jeesuksen oli kuoltava?
- Miten tämä tapaus teki Pietarin kykeneväksi vahvistamaan veljiään?
  - Miten meidän lankeemuksemme saattavat tehdä meidät kykeneviksi vahvistamaan veljiämme ja sisariamme?
- Jeesus katsoo sinua tällä hetkellä samalla tavalla kuin hän katsoi Pietaria ylipapin pihalla. Mitä hänen katseensa sinulle sanoo?
- Miksi Pietari ei kieltänyt Jeesusta 20 vuotta myöhemmin, kun hänet pidätettiin ja tapettiin uskonsa tähden?

Ilosanoma: Vaikka Pietari kielsi Herransa ja Mestarinsa, ei tämä koskaan kieltänyt häntä. Ristillä Jeesuksen oli kuitenkin koettava, miten hänen rakas Isänsä kielsi hänet tuntevansa. Näin Vapahtaja kantoi ristipuulle Pietarin pelkuruuden ja meidän pelkuruutemme rangaistuksen.

36. PARATIISIN PORTTI AVAUTUU Luuk. 23:32-43

Aluksi: Rooman valtakunnassa rikollisia ristiinnaulittiin vain todella suurten rikosten tähden. Voimme siis olettaa, että nämä kaksi miestä olivat murhanneet ihmisiä esimerkiksi rahan tähden.

1. • Miksi yhä useammat aikamme nuoret ovat väkivaltaisia ja kiusaavat toisia?
2. • Miettikää eri syitä, miksi nämä kaksi miestä olivat ajautuneet rikoksen tielle?
  - Millaiset asiat olisivat ehkä voineet pysäyttää nämä miehet pahalla tiellään, ennen kuin oli liian myöhäistä?
  - Miksi mekään emme aina lopeta käytöstä, jonka tiedämme olevan vahingollista itsellemme ja toisille?
3. • Rikolliset näkivät Jeesuksen ristiinnaulitsemisen lähempää kuin kukaan muu. Mitkä seikat Jeesuksen sanoissa ja käytöksessä kiinnittivät erityisesti heidän huomiotaan (34-38)?
  - Mitä erikoista oli niissä syytöksissä, jotka Jeesukseen kohdistettiin (35-38)?
  - Voisitko sinä rukoilla pahimman vihamiehesi puolesta kuten Jeesus rukoili (34)?
4. • Mikä sai toisen rikollisen huomaamaan syntinsä ja myöntämään, että häntä rangaistiin oikeudenmukaisesti (41)?
  - Miksi toinen ei vielääkään myöntänyt syntejään, vaan pilkkasi Jeesusta (39)?
5. • Miten toinen rikollinen saattoi nähdä ristiinnaulitussa Jeesuksessa kuninkaan (37-38, 42)?
  - Vertaa ristillä riippuvaa Jeesusta tämän maailman kuninkaisiin.
6. • Jae 41 sisältää lyhyen rukouksen. Miksi rikollinen ei saman tien pyytänyt pääsyä Jeesus-kuninkaan valtakuntaan?
  - Miksi se on meille ihmisille niin tärkeää, että joku, jota rakastamme, muistelee meitä kärsiessämme?
7. • Mitä rikollinen ajatteli kuullessaan Jeesuksen vastauksen jakeessa 43?
  - Milloin tämä rikollinen tuli uskoon?
8. • Miettikää, millaisia olivat uskoon tulleen rikollisen viimeiset elintunnit ennen kuin roomalaiset sotilaat rikkoivat hänen sääriluunsa ja hän tukehtui kuoliaaksi?
  - Millaisen todistuksen uskoon tullut rikollinen jätti perheelleen, yhteisölleen ja jälkipolville?

Ilosanoma: Paratiisin portti oli ollut syntisiltä suljettu aina Adamin ja Eevan päivistä lähtien. Nyt se avautui, ja vieläpä murhamiehen edessä. Mutta saman aikaan Jeesuksen itsensä piti käydä sisälle tuonelan porteista...

37. EMMAUKSEN TIELLÄ Luuk. 24:13-35

Aluksi: Emmauksen kylä sijaitsee noin 11 km päässä Jerusalemissa. Tuon matkan kävelemiseen kuluu pari tuntia. Maria, Klopaksen vaimo, mainitaan ristin juurella seisoneiden naisten joukossa (Joh. 19:25). Kleopas saattaa olla sama henkilö kuin tekstimme Kleopas.

- Jos olet koskaan menettänyt läheisen ihmisen, niin tiedät varmasti, millaiset ajatukset ja tunteet pyörivät päässä hautajaisten jälkeen. Kerro niistä.
  - Jeesus oli tapettu hyvin julmalla tavalla kaksi päivää aikaisemmin. Mikä oli ehkä ollut kaikkein vaikeinta Kleopaalle ja hänen ystävälleen tänä aikana?
- Miksi Jeesus houkutteli kaksi kanssakulkijaansa kertomaan hänelle surunsa alusta loppuun (15-17)?
  - Mitä olisi tapahtunut, jos Jeesus olisi pitänyt raamatunselityksensä kuuntelematta ensin näitä miehiä?
  - Jeesus tuntee meidän surumme jo valmiiksi. Miksi hän kuitenkin toivoo, että kertoisimme sen hänelle?
- Mitä näiden kahden miehen uskolle oli tapahtunut Jeesuksen kuollessa (19-20)?
  - Miksi miehet eivät uskoneet, mitä naiset kertoivat Jeesuksen ylösnousemuksesta (22-24)?
- Mikä ero on sen välillä, miten Jeesus ja Kleopas tulkitsevat Jeesuksen kuolemaa (19-21 ja 25-27)?
- Miksi Kleopas ja hänen ystävänsä eivät olleet tajunneet Moosesta ja profeettoja (eli Vanhaa testamenttia) lukiessaan, että Messiaan on kärsittävä ja kuoltava?
  - Löydätkö sinä Vanhan testamentin joka sivulta Jeesuksen kärsimyksen ja kuoleman?
- Miksi Jeesus teeskenteli ikään kuin aikoi mennä kauemmaksi (28)?
- Miksi kaksi miestä eivät tajunneet, kuka Jeesus oli, ennen kuin hän mursi heille leipää (30-31)?
- Mikä sai miehet kävelemään pilkkopimeässä kahden tunnin matkan takaisin Jerusalemiin?
- Meidän aikanamme on ihmisiä, jotka väittävät olevansa kristittyjä, mutta eivät kuitenkaan usko Jeesuksen ruumiillisen ylösnousemukseen. Millaiseen jumalaan nämä ihmiset uskovat?
  - Miksi on mahdotonta olla kristitty, jollei usko Jeesuksen ruumiilliseen ylösnousemukseen?

Ilosanoma: Vapahtaja mursi Kleopaan kodissa leivän arpisilla käsillään, joista miehet ehkä hänet Jeesukseksi tunnistivatkin. Mekin voimme kohdata ylösnousseen Jeesuksen ruokapöydässä - ehtoollispöydässä, jossa hän antaa meille ruumiinsa ja verensä murretuilla käsillään.

38. KAIKILLE KANSOILLE Luuk. 24:44-53

1. • Mikä on Jeesuksen mukaan se sanoma, jota hänen opetuslastensa pitäisi saarnata, ja missä heidän pitäisi sitä saarnata?
  - Miten Jeesus voi antaa näin valtavan tehtävän yhdelletoista kouluja käymättömälle miehelle?
2. • Mikä teki opetuslapset kykeneviksi ymmärtämään Vanhan testamentin sisällön oikein?
  - Mitä on edellytys sille, että me ymmärtäisimme Raamattua oikein?
3. • Jeesus kutsuu opetuslapsiaan todistajiksi (48). Mitä tämä sana tuo teidän mieleenne?
  - Jeesus sanoo jakeen 48 myös meille. Mistä meidän pitäisi todistaa ja kenelle?
4. • Sana "todistaa" sisältää myös merkityksen: veritodistaja, marttyyri. Mikä teki opetuslapset valmiiksi vaikka kuolemaan Jeesuksen todistuksen tähden?
5. • Jeesus lupasi opetuslapsilleen voiman korkeudesta (49). Miksi Jeesuksesta todistamiseen tarvitaan aina tätä voimaa?
  - Oletko sinä mielestäsi saanut voiman korkeudesta ja jos olet, niin miten?
6. • Paavali, kaikkien aikojen suurin Jeesuksen todistaja, kuvaa voimaa korkeudesta tällä tavalla: Room. 1:18 ja 2. Kor. 12:9-10. (Vetäjä lukee nämä jakeet.) Keskustelkaa siitä, miten Jumalan voima eroaa siitä, mitä me tavallisesti "voimalla" ymmärrämme.
7. • Mitkä ovat tämän tekstin mukaan lähetyssaarnaajaksi tulemisen ehdot?
8. • Miksi Jeesus ei pysynyt ruumiillisesti tämän maan päällä?
  - Miten taivaaseen astuminen tapahtui?
  - Mikä teki opetuslapset iloisiksi, vaikka Jeesus oli juuri noussut heidän luotaan taivaaseen?
9. • Mitä luulette, oliko opetuslasten yhtä helppo kommunikoida Jeesuksen kanssa hänen lähdettyään maan päältä kuin se oli ollut hänen täällä ollessaan?
  - Mistä sinä voit tietää, että Jeesus on koko ajan luonasi näkymättömänä ystävänä?

Ilosanoma: Koskien sitä, mitä Jeesus nyt tekee Isän oikealla puolella, ks. Hepr. 7:25.